

Joroinen

TALOUSARVIO 2023
ja
TALOUSSUUNNITELMA
2024–2025

Hyväksytty valtuustossa
12.12.2022 § 52

Sisällys

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
2. YLEISPERUSTELUT	4
2.1 Kuntastrategia.....	4
2.2 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys	5
2.3 Talousarvion perustelut	10
2.4 Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit.....	15
2.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	17
2.6 Talouden tasapainottaminen	18
2.7 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta, tilivelvolliset sekä toimivaltuudet.....	19
3. KÄYTTÖTALOUS	23
3.1 Yleishallinto	23
3.1.1 Hallinto	23
3.1.2 Työllisyyspalvelut	26
3.1.3 Tietohallinto	27
3.1.4 Elinkeino toimi	28
3.1.5 Konsernipalvelut.....	29
3.1.6 Maaseutuhallinto	30
3.2 SIVISTYSTOIMI	32
3.2.1 Sivistystoimen hallinto	32
3.2.2 Varhaiskasvatus	33
3.2.3 Perusopetus.....	36
3.2.4 Lukiokoulutus.....	38
3.2.5 Hyvinvointi.....	40
3.2.6 Kirjasto	42
3.2.7 Vapaa sivistystyö.....	43
3.3 TEKNINEN TOIMI	44
3.3.1 Teknisen toimen hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu	45
3.3.2 Kuntatekniikka.....	46
3.3.3 Kiinteistö- ja ruokapalvelut	47
3.3.4 Maa- ja metsätilat	49
3.3.5 Rakennusvalvonta.....	49
3.3.6 Teknisen toimen projektit.....	50
3.3.7 Vesihuoltolaitos	51
4. TULOSLASKELMA	52
5. INVESTOINNIT	55
6. RAHOITUSLASKELMA	57
7. LIITTEET	60

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Joroinen on selvinnyt hyvin koronan ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista huolimatta. Verotuloista ja tilastoista pääteltynä kuntalaisten ja yritysten sekä samalla kunnan toiminta ja talous ovat olleet nousujohteisia. Olemme myös tehneet vähintään osamme hädänalaisten auttamisessa, johon sekä kuntalaiset että kunnan henkilökunta ovat osallistuneet suurella sydämellä.

Sote-uudistus on merkitykseltään ja mittakaavaltaan historiallisen suuri muutos julkisiin palveluihin. Sosiaali- ja terveystalouden palvelut sekä pelastustoimi siirtyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Sotepalveluiden uudistuksen vaikutukset eivät tämänhetkisen tiedon valossa ole ainakaan välittömästi suuria. Joroisten terveyskeskuksen palvelut ovat säilymässä ainakin aluksi ennallaan. Hyvinvointialue on vuokraamassa toimitilat kolmeksi vuodeksi ja yhdeksi optiovuodeksi. Myös sosiaalipalvelut jatkavat terveyskeskuksen toimitiloissa. Pelastuslaitoksen henkilökunnan läsnäolo on jo vähentynyt, kun palvelut järjestetään Leppävirralta käsin. Aikuisten työpajatoiminta siirtyy hyvinvointialueen järjestettäväksi ja nuorten pajatoiminnan järjestää edelleen kunta.

Joroisten verotulojen arvioidaan valtiontalousohjelmassa vähenevän 46,8 % kuluvalle vuodelle 2022 arvioidusta noin 18,45 milj. eurosta noin 9,94 milj. euroon. Joroisten veroprosentti on nykyisen 21,25 % sijasta 8,61 %. Talousarvioesitys on n. 0,7 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden 2023 verotulot ovat voimassa olevan korkeamman kunnallisveroprosentin mukaisten vero jäämien vuoksi merkittävästi tulevia vuosia paremmat. Tästä näkökulmasta, vaikka vuosi 2023 vaikuttaa muodostuvan ylijäämäiseksi, on tärkeää vastata palvelu- ja investointitarpeisiin maltillisesti. Lisäksi merkittävästi supistuvan talouden tilanteessa on syytä katsoa, mitä soteuudistus ja vuodelle 2025 suunnitellun työllisyyspalveluiden siirtäminen kuntiin vaikuttaa toimintaympäristöömme. Talousarviossa joudumme lisäksi ottamaan huomioon energian hinnannousun, inflaation, korkojen nousun, kohonneiden palkkakustannusten ja kohonneiden elintarvikekustannusten vaikutukset kunnalle ja kuntalaisille. Vaikein jatkuva kotimainen haasteemme on edelleen kuntalaisten väheneminen.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen toimivuudella tulee olemaan suuri merkitys asukkaidemme terveydelle ja hyvinvoinnille. Hyvinvointialueiden taloudella on puolestaan suuri merkitys myös kuntien talouden kannalta. Jos hyvinvointialueiden rahoitustarve kasvaa merkittävästi, voi sillä olla vaikutusta kuntien valtionosuuksiin ennestään alijäämisessä kuntataloudessa. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön järjestämisessä on siis onnistuttava. Soteuudistukseen liittyy myös merkittävin taloudellinen riskimme. Kun sotetoimeenpanolain perusteella kuntayhtymät purkautuvat 31.12.2022, on niiden jäsenkuntien katettava kuntayhtymien alijäämät. Nämä alijäämät lisäksi kumuloituvat siten, että ne lisäävät hyvinvointialueen rahoitusosuutta ja vähentävät kunnan osuutta vuodesta 2024 alkaen (ns. kiikkulauta). Essoten alijäämäksi on nykytiedon valossa muodostumassa noin 30 miljoonaa euroa kuluvan vuoden loppuun mennessä. Joroinen on Essotessa mukana vain erikoissairaanhoidon osalta, joten myös alijäämien kattamisvastuun pitäisi kohdentua vain sen osuuteen. Vaikka kuntaosuutemme lopullista määrää on vielä mahdoton arvioida, olemme pitäneet ja tulemme pitämään alijäämien jakoperusteen oikeellisuudesta huolen. Vaalijalan kuntayhtymästä on vastapainoksi mahdollista palautua vielä arvioimaton määrä ylijäämää.

Uudistimme kuntastrategiaa 2022–2030 edellä mainituista lähtökohdista. Emme tähtää yltiöpäiseen kasvuun. Sen sijaan järkevällä kunnan palveluiden suunnitelmallisella sopeuttamisella kuntalaisten tarpeisiin, ja vahvuutenamme olevalla kunnan ja yritystoiminnan sekä kolmannen sektorin yhteistyöllä, elinvoimamme paranee edelleen. Strategianamme on, että kuntapalvelut tuotetaan tehokkaasti ja laadukkaasti siten, että tilikaudet muodostuvat ylijäämäisiksi. Kestävän kuntatalouden pohjalta voimme investoida kuntalaisten ja yritysten elinvoimaisen toimintaympäristön kehittämiseen. Elinkeinotoiminnan osalta keinot tulemme selvittämään uudella elinkeino-ohjelmalla, jonka valmistelu käynnistetään pian. Suunnittelukaudella kunta investoi erityisesti energiatehokkuuteen. Kuntamme on tulossa myös erittäin merkittäviä yksityisiä aurinkoenergiailaitoshankkeita. Kartoitamme myös mahdollisuudet purkaa kunnan tyhjiällä olevan virastotalo ja muuttaa paperiset arkistot digitaalisiksi. Merkittävää on myös VT5-risteysalueen, lentokentän, sataman ja Kotkatharjun alueen kehittäminen, josta on jo käynnistynyt Pohjois-Savon maakuntaliiton rahoittama hanke. Matkailu kunnassamme kehittyy myös yksityisellä sektorilla. Erityisesti kuntamme laadukkaat majoituspaikat ovat lisääntymässä Kaitaisissa ja Kotkatharjulla.

2. YLEISPERUSTELUT

2.1 Kuntastrategia

Uusi kuntastrategia vuosille 2022–2030 päätettiin kunnan valtuustossa 3.10.2022 § 38.

Strategisina päämäärinä on, että:

- Joroinen tunnetaan houkuttelevasta ja turvallisesta ympäristöstään asua ja yrittää
- kunnassa toimitaan yhteistyössä kehittyen kestävä talous huomioiden
- kuntalaisten palveluiden laadusta ei tingitä
- hyvinvointia saamme luonnosta, liikunnasta ja kulttuurista
- Keski-Savon kuntien elinvoimaa lisätään itsenäisten kuntien yhteistyöllä

Strategia on, että:

- kunta järjestää toimivat peruspalvelut kustannustehokkaasti itse tai yhteistyössä lähikuntien ja sidosryhmien kanssa
- kunnan tavoitteena on ylijäämäinen ja kestävä talous, jolla pyritään kehittämään elinvoimainen toimintaympäristö elinkeinoelämälle
- kunnassa on houkuttelevat vapaa-ajan mahdollisuudet kunnan sekä kolmannen sektorin ylläpitäminä ja järjestäminä

Strategiset kärkitoimenpiteet ovat:

- tehdä aktivoiva elinkeino-ohjelma
- kehittää kunnan molempien taajamien viihtyisyyttä ja mahdollistaa kylien kehittäminen
- laatia kehittämissuunnitelma VT5-risteysalueen, lentokentän, sataman ja Kotkatharjun alueelle
- edistää henkilöstön hyvinvointia
- vahvistaa omaa lukiota ja ylläpitää toisen asteen koulutuksen saavutettavuutta

Mahdollisista, ei-sitovista toimenpiteistä, joilla esimerkiksi strategiaa voitaisiin toteuttaa, julkaistiin strategiapäätöksen yhteydessä strategiaan sisällymätön taustamateriaali.

Strategia ohjaa vuosittain talousarvion toimintasuunnitelman laadintaa. Toimialat ottavat strategiassa määritellyt tavoitteet huomioon. Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä sekä toimialoilla lisäksi tarpeen mukaan. Valtuusto arvioi strategian toteutumista valtuustokauden puolivälissä ja tekee tarvittaessa tarkennuksia sisältöön. Strategian toteutumista seurataan muutamilla avainmuuttujilla ja tunnusluvuilla, joita ovat esimerkiksi kunnan väkiluku ja muuttotase, verokertymä, velka/asukas, vuosikate/poistot, työpaikkojen määrä, työllisyysaste ja työttömien määrä sekä aloittaneiden yritysten määrä. Lisäksi strategian seuraamiseksi voidaan tehdä erillistä tiedonkeruuta mm. asukaskokemuskyselyn, valtuuston itsearvioinnin tai laajemman tilastollisen tarkastelun muodossa.

Strategiassa määriteltiin myös kunnan arvot, jotka ovat yhteistyökyky ja yhteisöllisyys. Arvostamme turvallisuutta, luontoa ja harrastamista.

Talousarviovuoden välitavoitteet

Välitavoitteina on vuoden 2022 aikana mm. sopeuttaa kunnan palvelut soteuudistuksen jälkeiseen palvelurakenteeseen, valmistella elinkeino-ohjelma, aloittaa kehittämissuunnitelman VT5-risteysalueen, lentokentän, sataman ja Kotkatharjun alueen valmistelemisen sitä koskevassa erillisessä hankkeessa, kehittää kunnan markkinointia, edistää henkilöstön hyvinvointia vuonna 2022 selvitettyillä toimenpiteillä ja vahvistaa lukiota osana Finest future -hanketta, tehostaa energian käyttöä sekä toteuttaa tulosalueiden käyttötalousoiosissa tarkemmin määrittelemiä strategian tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä.

2.2 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Kansantalous

Valtiovarainministeriö (VM) arvioi viimeisimmässä syksyn 2022 taloudellisessa katsauksessaan, että maailmantalouden näkymät ovat synkentyneet Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen, Euroopan energiakriisin, kiihtyneen inflaation ja nopean korkotason nousun takia. Geopoliittiset jännitteet suurvaltojen välillä ovat kasvaneet, ja kehittyviä maita uhkaa edelleen ruokapula. Maailmantalouden kasvu hidastuu viime vuoden nopean kasvun jälkeen.

Suomessa lyhyen kasvukauden, valtion velkavetoisen elvytyksen, ja erittäin matalan korkotason yhteisvaikutuksesta nopea työllisyyden ja kulutuksen kasvu kasvattivat verotuloja ja vahvistivat julkista taloutta vuosina 2021 ja 2022. Samaan aikaan kuntien koronakuluja kompensoitiin varsin avokätisesti. Hyvä verokehityksen ja koronakompensaation yhteisvaikutuksesta kuntatalous vahvistui laajasti, samalla kun valtio velkaantui merkittävästi. Kun talouden kasvu hidastuu, julkisen talouden alijäämät ja velkasuhde alkavat kasvaa uudelleen. Mittavat tukitoimet sekä väestön ikääntymisestä aiheutuvat jatkuvasti kasvavat menot heikentävät myös julkista taloutta. Kasvavat velanhoitokulut ovat pois muusta julkisesta rahankäytöstä ja kaventavat julkisen talouden ennestäänkin niukkoja puskureita. VM:n arvion mukaan julkisyhteisöjen menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino on mittava, eikä julkisen talouden rahoitus ole kestäväällä pohjalla pitkällä aikavälillä. Edellä kuvatut haasteet ajoittuvat samaan aikaan historiallisen suuren kuntapalveluiden palvelurakennemuutoksen kanssa, kun sotepalvelut ja pelastuspalvelut siirretään hyvinvointialueiden tuotettavaksi. Kyseisen palvelurakennemuutoksen tiedetään aiheuttavan merkittäviä lisäkustannuksia ainakin 2030-luvulle asti.

VM:n arvion perusteella Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,7 % vielä vuonna 2022. Vuonna 2023 Suomen BKT:n kasvu hidastuu 0,5 %:iin. Kasvun arvioidaan ajoittuvan siten, että alkuvuonna kasvu on pysähdyksissä, mutta vuoden loppupuolella kotimainen kysyntä alkaisi elpyä, kun hintojen nousu hidastuisi selvästi ja reaali-palkat kääntyisivät hienoiseen nousuun.

Kuluttajahintojen nousu on kiihtynyt jo lähes 8 %:iin ja keskimääräisen hintojen nousun arvioidaan olevan 6,5 % prosenttia kuluvana vuonna. Lisäksi inflaatio on muuttunut entistä laaja alaisemmaksi. Hintojen nousu syö kotitalouksien ostovoimaa ja pitää kulutuksen kasvun vaisuna loppuvuonna.

Kuntatalous

VM:n taloudellisen katsauksen ja Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallion arvioiden perusteella vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella kuntataloudessa varsin hyvältä. Toimintakatteen arvioidaan heikkenevän pienentyneiden valtionavustusten vauhdittamana, mutta vuosikate pysyy lähellä viime vuoden tasoa verorahoituksen kasvaessa ripeästi.

Kuntataloudessa vuosi 2023 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella ennätysellisen vahvalta, sillä sote uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Kunnille kertyy vuonna 2023 noin 1,2 mrd. euroa enemmän vanhojen veroperusteiden mukaisia verotuloja kuin soteuudistuksen jälkeisessä kuntataloudessa vuonna 2024. Toiminnan ja investointien rahavirta on vuonna 2023 koko kuntatalouden osalta positiivinen. Lisäksi kehitysarvioon vaikuttavat lähivuosina osalta kertaluonteiset tekijät, kuten sotekiinteistöjen myyntien tai niiden vuokraamisen hyvinvointialueelle pääomavuokramallilla vuoksi.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on 3,8 prosenttia vuonna 2023. Kustannusten ripeään nousuun vaikuttaa etenkin kunta alan ansiokehitys, jota nostavat niin sanottu yleiseen linjaan sidottu palkankorotus sekä kehittämisohjelma, jolla uudistetaan kunta alan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä.

Sote-uudistus käytännössä puolittaa kuntatalouden talousarviovuodesta 2023 alkaen. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Soteuudistuksen myötä niihin liittyvät vaikeasti ennakoitava ja nopeasti kasvavat menot siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Joroinen siirtyy samalla erikoissairaanhoidon osalta Etelä-Savon puolelta

Essotesta Pohjois-Savon hyvinvointialueelle jo tapahtuneen maakunnanvaihdoksen suorana lakisääteisenä seurauksena.

Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat soteuudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Niiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010 luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi, mutta kuntakohtaiset erot ovat suuret.

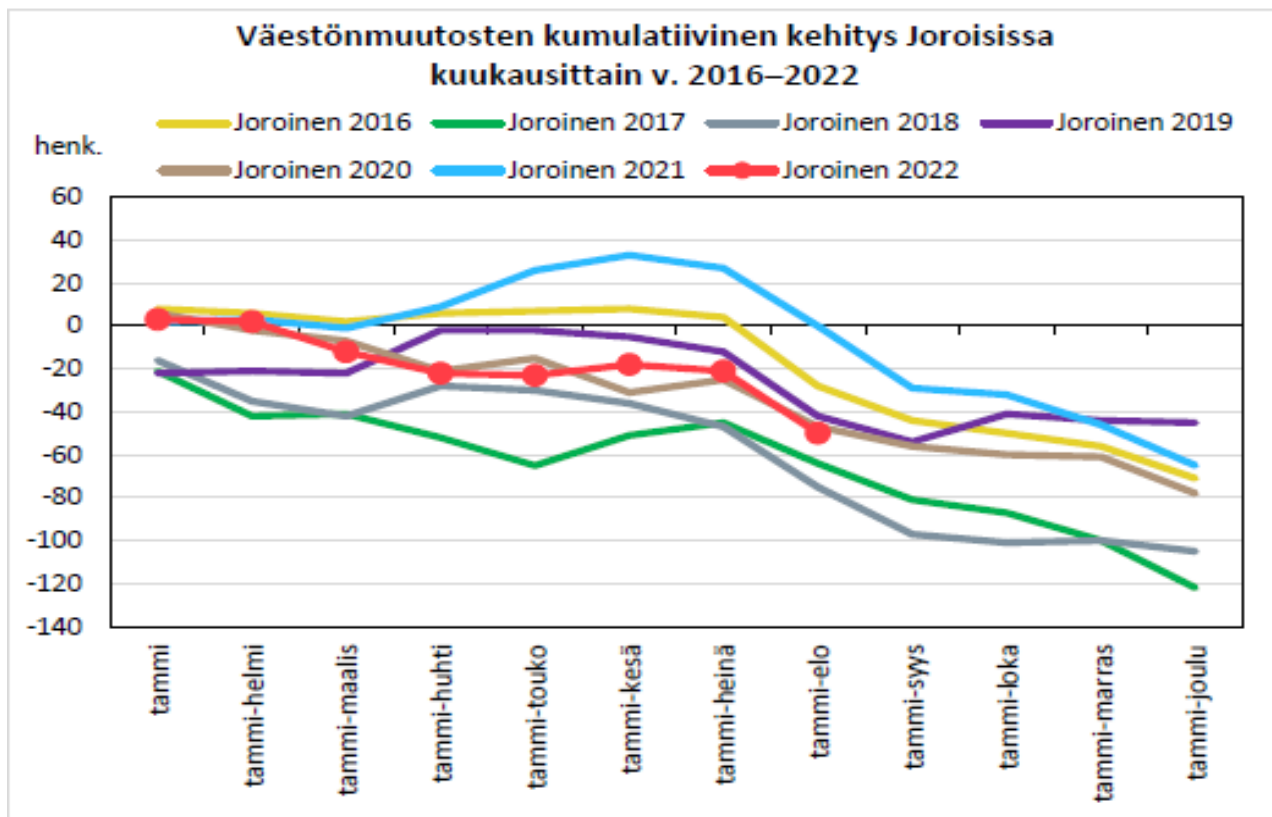
Vuoteen 2023 ajoittuvat myös eduskuntavaalit. Monet hallituksen määräaikaiset toimet lakkaavat ja kuntataloudesta poistuu merkittävä määrä esimerkiksi korona-avustuksia ja opetuksen laatu ja tasa-arvohankkeita. Oppivelvollisuuden laajentaminen etenee kuitenkin uudella ikäluokalla, mikä nostaa kuntataloudelle kohdistetun rahoitusta. Lisämenoja aiheutuu myös Ukrainan sotaa paenneiden maahanmuutosta, josta syntyviä kuluja muun muassa varhaiskasvatuksessa, perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ja kotouttamisessa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille.

Kuntatalouden investointipaineet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. On kuitenkin mahdollista, että talouden epävarmat näkymät, resurssien pullonkaulat sekä kasvavat kustannukset siirtävät investointeja tuleville vuosille.

Joroisten ja Koillis-Savon seutukunnan näkymät

Väestökehitys

Pohjois-Savon väkiluku laski Pohjois-Savon maakuntaliiton ennakkotietojen mukaan 441 hengellä tammielokuussa 2022. Joroinen kuuluu yhdessä Varkauden ja Leppävirran kanssa Koillis-Savon seutukuntaan. Seutukunnan väkiluku laski ennakkotietojen mukaan 88 hengellä ja Joroisten väkiluku 50 hengellä. Joroisten väkiluku oli 31.8.2022 4574 kuntalaista.

Työllisyystilanne

Pohjois-Savon maakuntaliiton tilastojen perusteella Pohjois-Savossa oli elokuun 2022 lopussa 9 957 työtöntä työnhakijaa, mikä on reilut 1 300 työtöntä vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa on 8,9 %, mikä on 1,1 prosenttiyksikköä viime vuotta alhaisempi. Elokuussa uusia avoimia työpaikkoja oli 4 300, mikä on 3 % enemmän kuin vuosi sitten.

Seutukunnittain tarkasteltuna työttömyys aleni kaikilla Pohjois-Savon seuduilla, eniten Koillis-Savossa (-17 %). Koillis-Savossa työttömin osuus 10,3 % oli toisaalta edelleen Pohjois-Savon suurin.

Työttömyysaste Joroisissa oli 6,0 % elokuussa 2022, joka on yhdessä Suonenjoen kanssa Pohjois-Savon toiseksi paras Siilinjärven (5.9 %) jälkeen.

Asuntojen rakentamistarve

Julkisesti myynnissä olevia asuntoja Joroisissa on vähän, noin 30. Joroisten kunnan vuokra-asunnoissa on lähes 100 % vuokrausaste niiden asuntojen osalta, jotka ovat parhaillaan vuokrattavassa kunnossa. Erinomainen vuokraustilanne on arvioitava tilapäiseksi, koska kunnan asuntoihin on majoittunut merkittävä määrä Ukrainasta sotaa pakoon tulleita henkilöitä.

Alueelliset kehittämishankkeet

Pohjois-Savon maakuntaohjelman älykkään erikoistumisen valinnat ovat kone- ja energiateknologia, metsäteollisuus, elintarvikkeet, hyvinvointiteknologia, matkailu, älykäs vesijärjestelmä ja biojalostus.

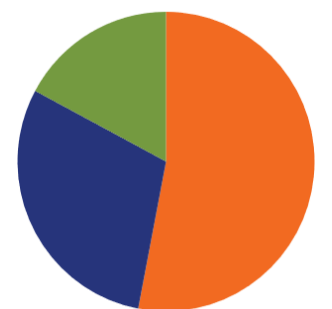
Hankkeet, joissa Joroisten kunta on mukana, on esitetty yleishallinnon elinkeinotoimen tulosalueen osiossa.

Elinkeinotoiminnan kehitys

Koillis-Savon seutukunnan alueella ja Joroisten kunnassa ei ole tiedossa suuria muutoksia elinkeinotoiminnan kehityksessä. Suurimmat PK-yritykset jatkavat toimintaansa ja Joroisten yhteisöveron kehitys on ollut positiivinen.

YRITYKSET KUNNITTAIN

Paikkakunta	Määrä
Varkaus	1 648
Leppävirta	927
Joroinen	534

■ Varkaus ■ Leppävirta ■ Joroinen

Kunta hoitaa elinkeinopalveluitaan yhteistyössä Navitas Kehitys Oy:n kanssa.

Maailmantalouden kasvun hidastumisella voi olla vaikutusta Keski-Savon alueen viennin kehitykseen viiveellä, koska alueen vientiyrittäjien tilauskanta on edelleen hyvä.

Kehittämistarpeet kuntien yhteistoiminnassa

Parhailaan on käynnissä Keski-Savon alueen yhteisen rakennusvalvonnan järjestäminen. Tavoitteena on yhteistyön aloittaminen 1.1.2024.

Keski-Savon alueen kunnat tekevät parhailaan päätöksiä työllistämispalveluiden järjestämisestä yhdessä vuodesta 2025 alkaen.

Ympäristöasiat

Keski-Savon ympäristölautakunnan taloussuunnittelukaudelle asettamat ympäristötavoitteet ilmenevät Leppävirran kunnan talousarviosta kohdasta 19860 Keski-Savon ympäristölautakunta. Tavoitteita on asetettu houkuttelevan asuinpaikan, vahvan elinkeinoelämän, hyvien palveluiden ja toimivan kuntaorganisaation painopistealueilla.

Henkilöstöpolitiikka

Uudistetun kuntastrategian yhtenä viidestä strategisesta kärkitoimenpiteestä on edistää henkilöstön hyvinvointia. Henkilöstöön liittyvät asiat käsitellään hallintosäännössä määrättyllä tavalla. Jokainen rekrytointitilanne käsitellään erillisenä asiana perustuen resurssitarveharkintaan.

Vuoden 2023 keskushallinnon tulosalueen yhtenä keskeisenä tavoitteena on muodostaa henkilöstöpolitiikka ja ajantasaistaa henkilöstöä koskeva ohjeistus.

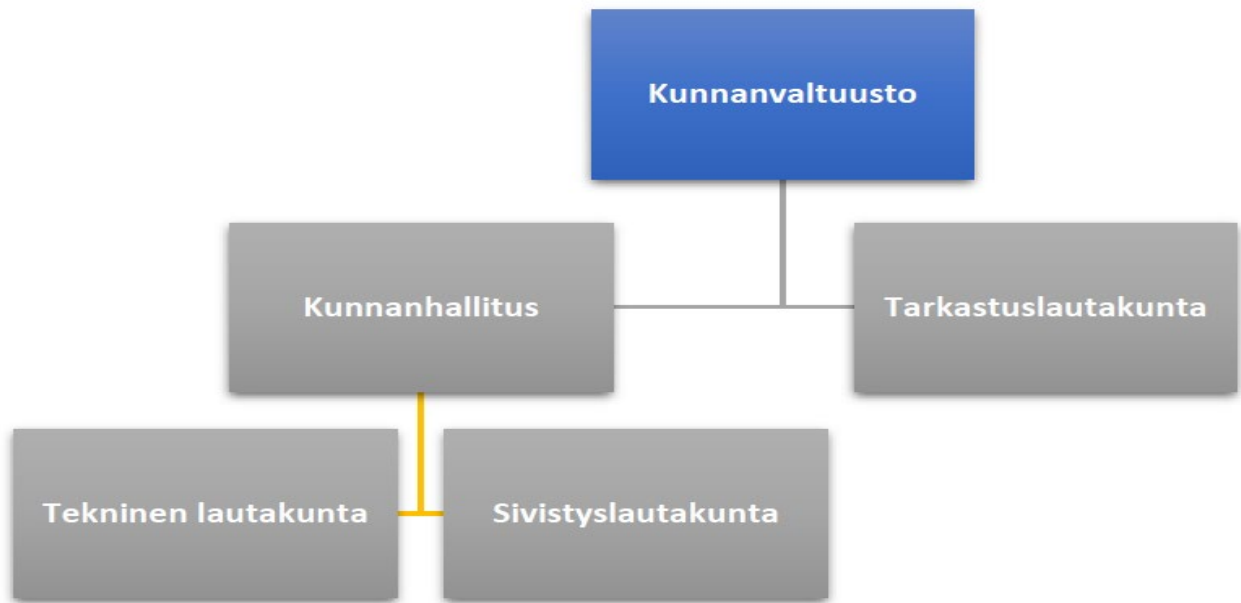
Kuntakonsernin organisaatiomuutokset

Soteuudistuksen vuoksi kunnalta lakkaa perusturvan toimiala. Samalla lakkautetaan maaseutu- ja lomatoimen toimiala, joka siirretään yleishallinnon toimialan tulosalueeksi. Muutosten jälkeen kunnan toimialat ovat yleishallinto, sivistystoimi ja tekninen toimi. Toimialat jakaantuvat tuloalueisiin, jotka ovat sitovia tasoja suhteessa kunnanvaltuustoon. Eräät tulosalueet jakautuvat vielä yksiöihin. Kirjanpidollisesti ja Valtiovarainministeriön edellyttämän raportoinnin vuoksi ovat lisäksi olemassa tarkempi kustannuspaikka ja palveluluokka jaottelut.

Yleishallinnon työllisyydenhoidon tulosalue muutetaan toiminnan muutoksen vuoksi maahanmuutto ja työllisyyspalveluiksi. Tästä tulosalueesta nuorten työpaja siirtyy soteuudistuksen jälkeen muuttuvan tehtävänsä luonteen mukaisesti osaksi sivistystoimen hyvinvoinnin tulosaluetta. Keski-Savon alueen kunnat tekevät parhailaan päätöksiä työllistämispalveluiden järjestämisestä yhdessä vuodesta 2025 alkaen. Elinkeino toimi hankkii muun ohella yritysasiantuntijan palvelut Navitas Kehitys Oy:ltä. Tietohallinnon palvelut hankitaan Varkauden kaupungilta. Maaseutuhallintoa hallinnoi yhteistyösopimuksen perusteella Rantasalmen kunta. Sijoittamisen asiantuntijapalveluita hankitaan SijoittajaPro Finland Oy:ltä.

Toimialojen yhdenmukaisen toiminnanohjauksen ja raportoinnin järjestämiseksi sivistystoimeen on muiden toimialojen tavoin perustettu sivistystoimen hallinnon tulosalue. Rantasalmen kirjasto irtaantuu Toenperän kirjastosta vuoden 2022 päätteeksi. Samalla kirjastoauto Jasso Toenperän toiminta siirtyy Rantasalmen kunnan järjestettäväksi. Kirjaston tulosalueelle jää Joroisten kirjasto ja sen hankkimat ostopalvelut kirjastoautosta. Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut ostetaan Soisalo-opistolta.

Teknisessä toimessa yksityistieasioiden tulosalue yhdistetään teknisen hallinnon ja kunnallistekniikan tulosalueeseen. Lisäksi Perusturvan toimialalla aikaisemmin olleet ympäristöterveydenhuollon kustannukset siirrettiin teknisen hallinnon ja yhdyskuntasuunnittelun tulosalueella raportoitavaksi. Rakennusvalvonnan palvelut hankitaan toistaiseksi Varkauden kaupungilta. Rakennusvalvonnan järjestämistä Keski-Savon alueen kuntien yhteistyönä valmistellaan parhailaan. Leppävirran kunnan ympäristöpalveluiden tulosalue vastaa ympäristönsuojelun, terveystalvonnan ja eläinlääkintähuollon viranomais- ja muiden tehtävien hoitamisesta Leppävirran ja Joroisten kunnissa sekä Pieksämäen ja Varkauden kaupungeissa Keski-Savon ympäristölautakunnan ohjauksessa.

Organisaatiokaaviot: luottamusjohdon organisaatio ja kunnan toimialat ja tulosalueet. Tulosalueiden käyttötalouden toimintakate on valtuustoon nähden sitova taso.

2.3 Talousarvion perustelut

Toiminta

Talousarviovuonna tapahtuu historiallisen suuri muutos, kun sotepalvelut ja pelastuspalvelut siirtyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestettäväksi. Muutosta kunnan palveluntuotannossa pienentää se, että kyseisiä palveluja ei ole lähiaikoina eräitä vähäisempiä poikkeuksia lukuun ottamatta tuotettu Joroisten omassa organisaatiossa. Käytössä olevien tietojen perusteella muutoksen vaikutukset olisivat ainakin aluksi myös kuntalaisille vähäisiä.

Varhaiskasvatukseen ei ole suunniteltu tehtäväksi muutoksia. Valmistavaa opetusta järjestetään osana yhtenäiskoulun opetusta. Maksuttoman varhaiskasvatuksen käyttöönottoa selvitetään. Samalla selvitetään kotihoidon kuntalaisen käyttöönottamista. Perusopetusta kehitetään perusopetuksen järjestämissuunnitelman mukaisesti. Joroisten ja Rantasalmen kirjastot eriytyvät. Kirjastoauton palvelut hankitaan jatkossa Rantasalmen kunnalta. Kunta tuottaa jatkossa nuorten työpajan palvelut aikuisten työpajatoiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle.

Ukrainasta paenneille järjestetään asumiseen, neuvontaan, varhaiskasvatukseen ja peruskouluun liittyviä palveluita.

Keskeisiä tavoitteita on valmistella uusi kunnan elinkeino-ohjelma, panostaa aikaisempaa enemmän kunnan markkinointiin ja valmistautua kunnantalon purkamiseen. Kunnan kiinteistöissä on tarkoitus parantaa energiatehokkuutta. Kunnan alueelle on myös valmisteilla useampia suuria aurinkoenergialaitoksia. Matkailu kunnassamme voi ottaa suuren harppauksen yksityisten yritysten kehittäessä matkailupalvelujaan.

Muilta osin palvelutuotanto jatkuu samankaltaisena aikaisempiin vuosiin nähden uudistetun kuntastrategiassa 2022–2030 (ks. edellä kohta 2.1) asetettujen tavoitteiden suuntaisesti.

Talousarvion laadintaohje, sen toteuma ja arvioitu tulos

Kunnanhallitus antoi talousarvion laadintaohjeen 16.8.2022 § 122. Ohjetta on pyritty talousarvion valmistelussa noudattamaan, mutta siihen on osoittautunut välttämättömäksi tehdä menolisäyksiä sivistystoimen ja teknisen toimen toimialoilla. Ne ovat mahdollisia, koska myös tulopuolen arviot valtionosuuksista ja verotuloista ovat korottuneet n. 0,9 milj. €. Talousarvion arvioidaan edelleen muodostuvan ylijäämäiseksi kunnassa n. 0,7 milj. €.

Toimintatuotot

Toimintatuottojen kehitys arvioidaan tässä talousarviossa kehittyvän pääosin ohjeen mukaisesti. Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan kunnan osalta trendinomaisesti 1 %. Arvio perustuu siihen, että merkittävimmät ulkoiset tuloerät ovat Vesilaitoksen vesimaksut ja eräiden yritys- ja teollisuustilojen vuokrat, jotka ovat aikaisempina vuosina kertyneet suunnitellusti. Lisäksi suuri osa tuotoista on kunnan sisäisiä, jotka toteutuvat talousarvion mukaisina. Toimintatuottojen tuloarvio on ollut viime vuosina tarkka. Sivistystoimen tuottojen arvioidaan vähentyvän poikkeuksellisen paljon, noin 0,5 miljoonaa vertailuvuoteen 2021 verrattuna. Tämä johtuu mm. Juvan ja Rantasalmen kirjastojen irtaantumisesta peräkkäisinä vuosina 2021 ja 2022 sekä lukion toimintatuottojen vähenemisestä.

Epävarmuutta toimintatuottoihin sisältyy kertaeräisesti ukrainalaisten suojelun tarpeessa olevien henkilöiden ns. kuntamallin mukaisesti maksettavaan korvaukseen, joka päättyy maaliskuun loppuun mennessä. Asumisperusteisen korvauksen määrä voi vaihdella asukkaiden lukumäärän perusteella. Arvion lähtökohdaksi on varovaisuuden periaatteella otettu 40 henkilöä, vaikka heitä voisi sopimuksen perusteella olla 50. Kunta pyrkii kohdentamaan korvauksesta saadun määrärahan konserniyhtiö Koy Honkauran vuokriin ja käyttämään sitä määräaikaisen maahanmuutto- ja työllisyyskoordinaattorin palkan maksuun.

Kustannusten kehitys

Ohjeessa vertailuperusteena käytettiin tilikauden 2021 kustannuksia. Lisäksi tulosalueiden tuli tehdä talouden tasapainotusohjelma II:ssä määritellyt toimenpiteet. Tasapainotettava määrä on 315 000 euroa talousarviovuonna 2023 ja 365 000 talousarviovuonna 2024. Vuodelle 2025 ei ole päätetty talouden tasapainotustoimia.

Pääosa tavoitteen määrästä arvioidaan kertyvän soteikiinteistöjen pääomavuokrasta, joka korottaa vuokratuottoja 3+1 vuoden määräajan noin 280 000 euroa vuodessa vuodesta 2023 alkaen. Pääomavuokramallin mukaiset vuokrasopimukset on laadittu yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Vuokrasopimuksia ei ole kuitenkaan vielä allekirjoitettu hyvinvointialueen toimesta.

Palkkakustannukset

Palkkakustannusten merkittävästä kasvusta sovittiin useimpien kunta-alan työehtosopimuksissa jo keväällä 2022. Sovitut työehtosopimukset sisältävät palkkaohjelman. Vuosina 2022–2024 palkankorotustaso noudattaa yleistä linjaa, joka perustuu vientialojen palkankorotusten keskiarvoon tai on vähintään 1,9 prosenttia. Työehtosopimus on kolmivuotinen. Tämän lisäksi kuntatyöntekijöille on tulossa viisivuotinen palkkaohjelma, joka alkaa vuonna 2023 ja nostaisi palkkoja yhteensä 5,1 prosenttia yli yleisen linjan.

Kunta-alalle tehty sopimus pitää sisällään myös turvalausekkeita, jos myöhemmin hoitajajärjestöjen sopimat palkankorotukset ovat nyt sovittuja suurempia. Tässä tapauksessa hoitajajärjestöjen neuvottelemat palkankorotukset ulotettaisiin koskemaan muita sote-alalla työskenteleviä sekä varhaiskasvatuksen henkilöstöä. Tämä tarkastelu on nyt kesken, kun myös sotealan työehtosopimuksista saavutettiin sovinto lokakuussa.

Palkankorotukset talousarviovuodelle 2023 laskettiin siten, että vuoden 2021 palkkoja korotettiin ensin 1,9 % TA 2022 tasolle. Sen jälkeen ko. määrää korotettiin ohjeen mukaisesti 3 %, jolloin palkkojen korotus on kumulatiivisesti 4,9 % tilipäätökseen 2021 verrattuna. Suunnitelmavuosien 2024 ja 2025 palkkakustannukset tarkentuvat vielä.

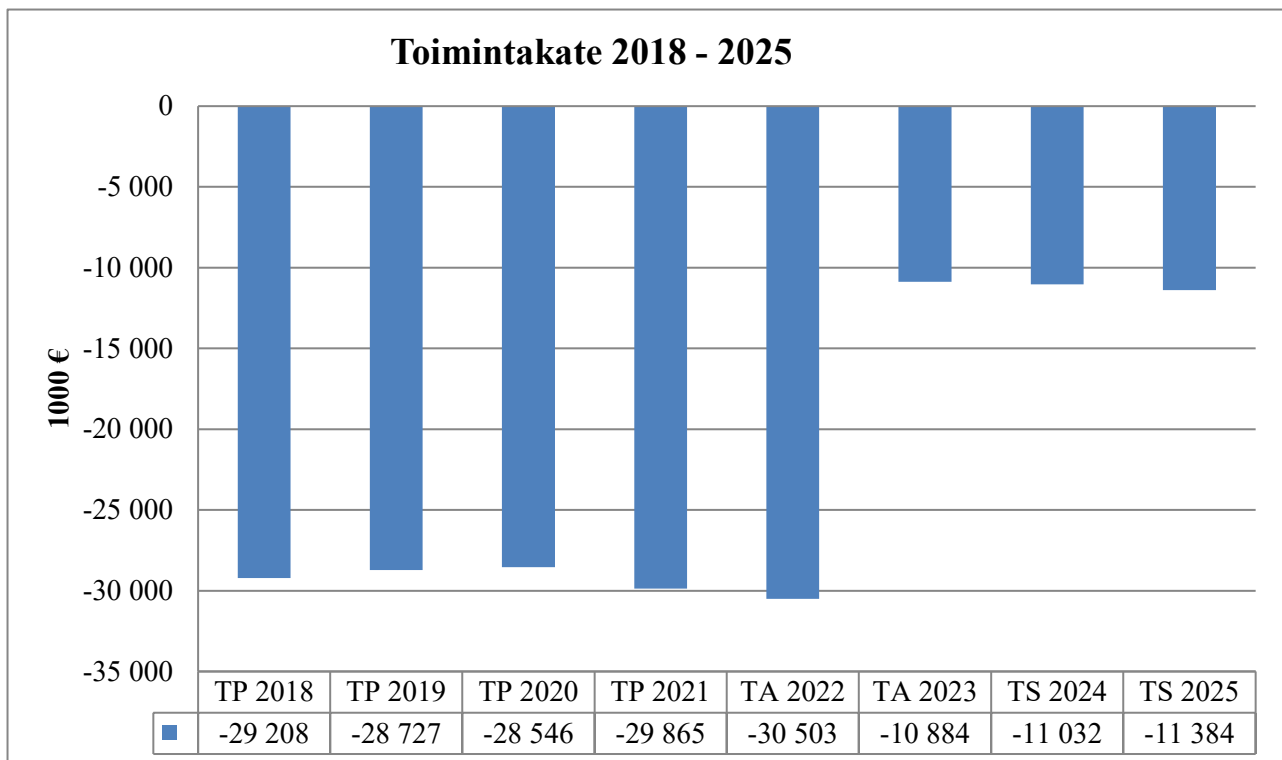
Kunnan palveluksessa olevan henkilökunnan määrää vähentävät soteuudistuksen vuoksi tehtävät liikkeenluovutus ja Rantasalmen kirjaston irrottautuminen. Soteuudistuksen vuoksi vähenee 7 htv ja kirjastohenkilökunta vähenee 5 htv. Perusopetuksen järjestämissuunnitelman mukainen vähennys on 1 htv. Määräaikaista lisäystä työvoimaan kohdistetaan ukrainalaisten lasten varhaiskasvatukseen ja peruskouluopetukseen. Kuntaan on myös rekrytoitu määräaikainen maahanmuutto- ja työllisyyskoordinaattori.

Merkittävistä palkankorotuksista huolimatta henkilöstökulujen arvioidaan vähenevän talousarviovuonna 2023 n. 40 tuhatta euroa (8,31 milj. €) vuoden 2021 talousarviotasosta (8,35 milj. €) ja n. 300 tuhatta euroa talousarvioon 2022 (8,61 milj. €) verrattuna. Henkilökunnan vähenemisen lisäksi vähenemään vaikuttaa eräiden eläkekulujen siirtyminen hyvinvointialueen vastattavaksi.

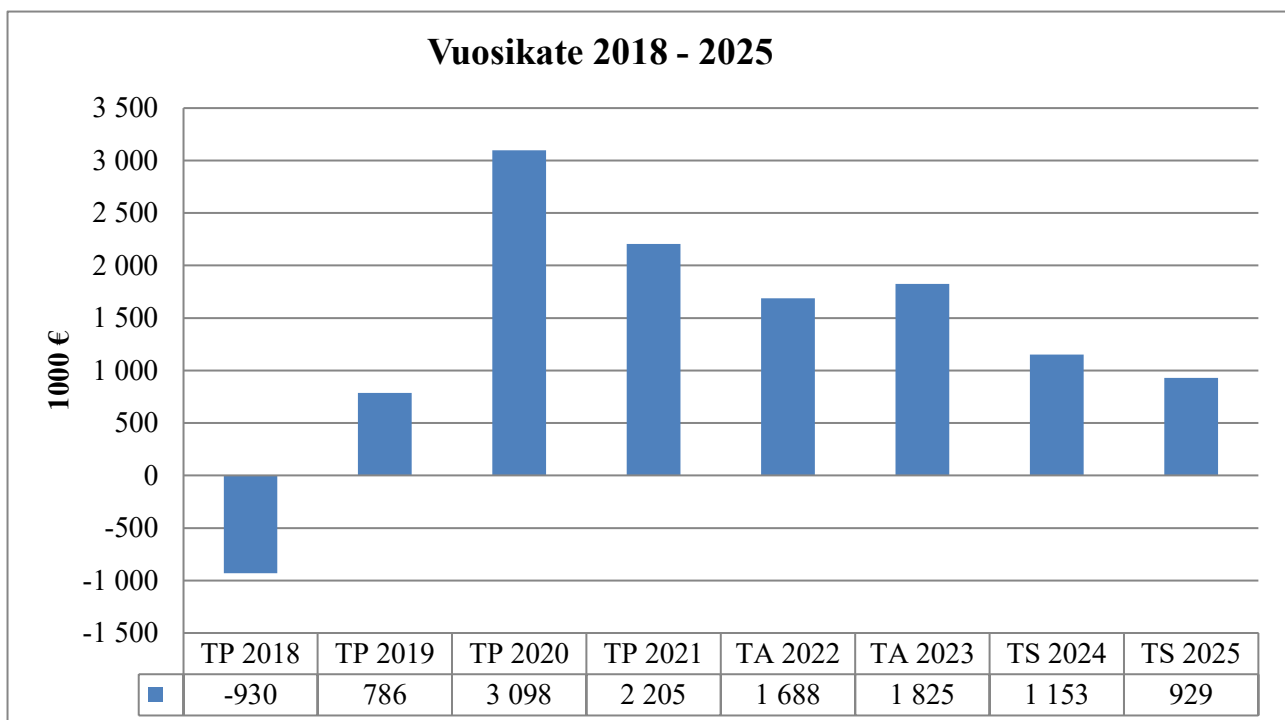
Muut kustannukset

Ohjeessa inflaation arvioidaan olevan 4 % talousarviovuonna 2023 ja 2 % suunnitelmavuosina 2024 ja 2025. Talousarviossa tekninen toimi ja sivistystoimi arvioivat kustannustensa kasvavan ohjearvoja enemmän.

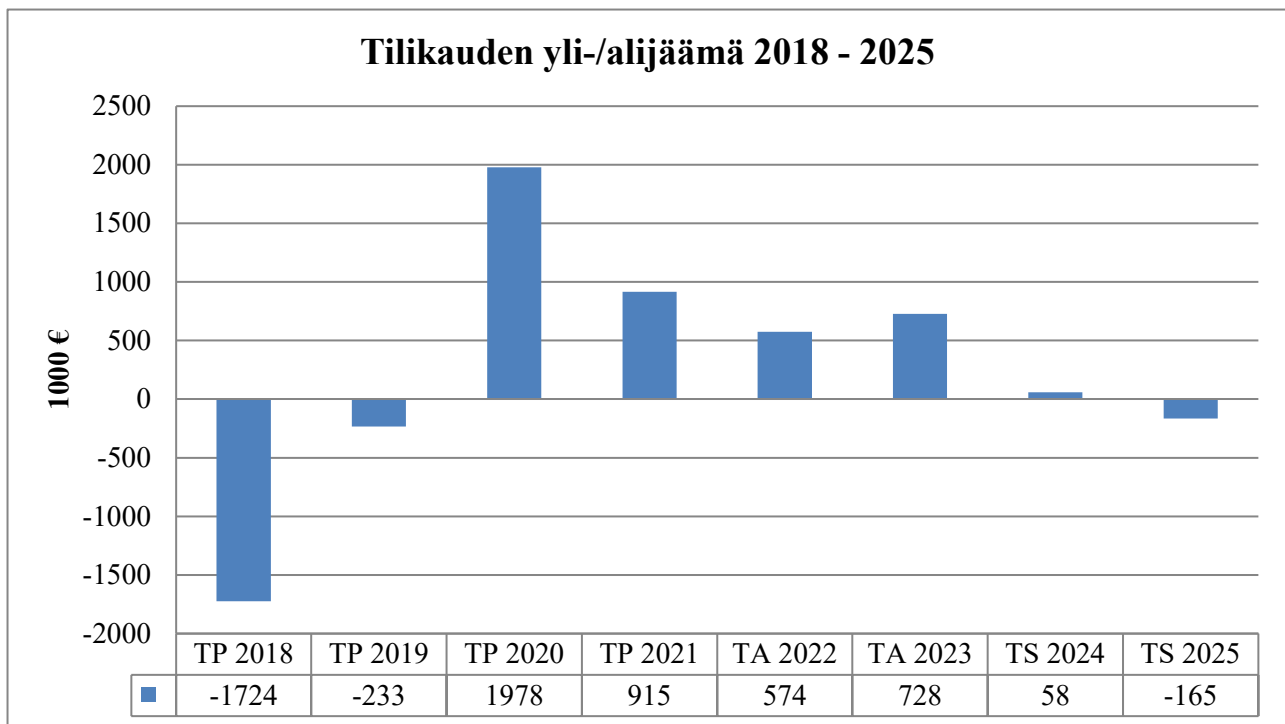
Suunnitelmavuosien 2024 ja 2025 kustannuskehitystä on vaikea arvioida. Euroopan Keskuspankin tavoitteena on noin 2 % inflaatio, joka on otettu lähtökohdaksi yleisen kustannuskehityksen arvioinnissa. Tavoitteeseen ei kuitenkaan päästäne vielä vuoden 2023 aikana. Tällä hetkellä inflaatio on n. 8 % tasossa. Maailmantalouden sopeutuessa vallitsevaan tilanteeseen, arvioitiin ohjeessa inflaation laskevan 4 % tasolle talousarviovuonna 2023. Joidenkin hyödykkeiden, kuten energian osalta, inflaatio voi olla arviota korkeammalla tasolla. Suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 inflaation arvioidaan olevan 2 %. Suunnitelmavuosien 2024 ja 2025 osalta kustannusten siirtymiseen liittyy merkittäviä epävarmuuksia seuraavaksi kohdassa 2.4 riskien arvioinnissa selitetyllä tavalla.

Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta, joka kunnallistaloudessa on yleensä negatiivinen, koska verotulot ja valtionosuudet esitetään tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet).

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuositykate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Vuositykatteen riittäessä kattamaan poistot, on talous tasapainossa. Talousarviovuonna vuosikate riittää hyvin kattamaan suunnitelman mukaiset poistot, joiden määrä on n. 1,1 milj. €. Investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin jäisi siten n. 0,7 – 0,8 milj. €

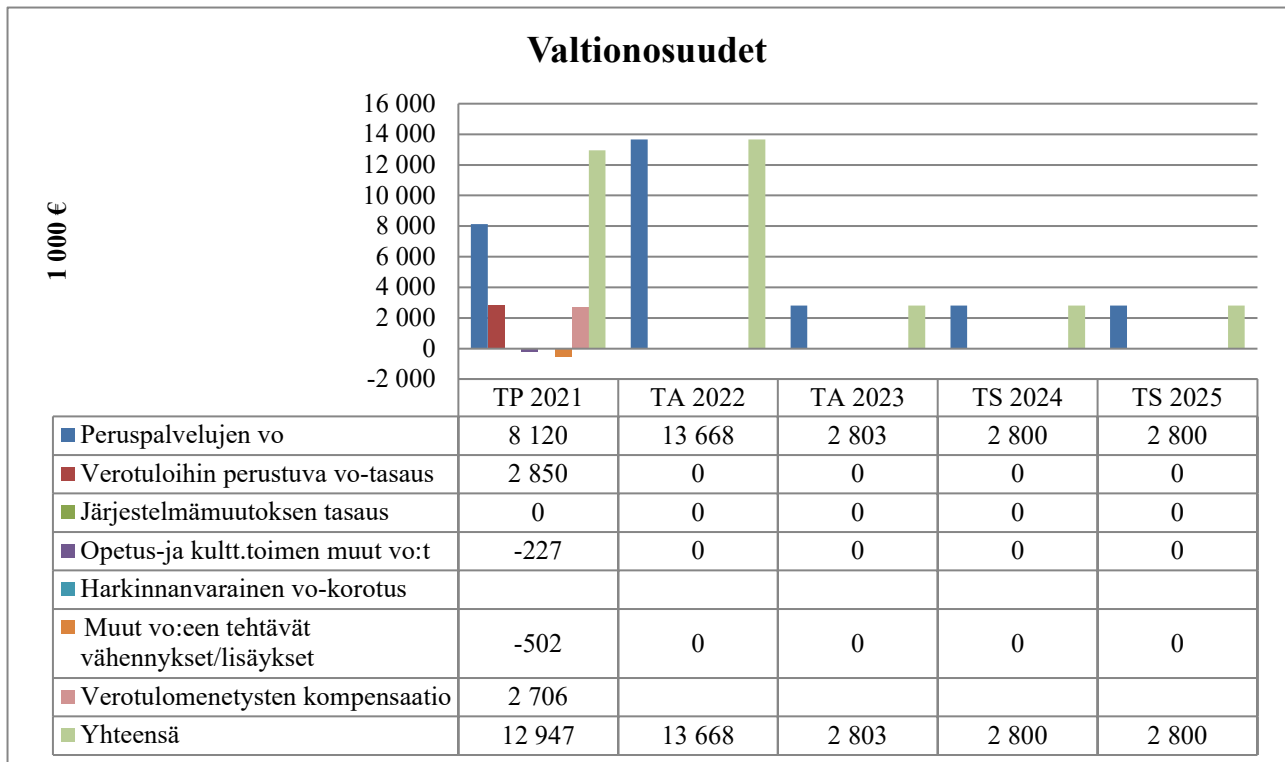
Tuloksen arvioidaan muodostuvan talousarviovuonna ylijäämäiseksi.

Valtionosuudet

Ohjeessa käytettiin Kuntaliiton julkaiseman ns. uuden kunnan valtionosuuslaskurin (4/2022) avulla laskettuja kunnan valtionosuuksia. Tuolloin arvioitiin, että ne tulevat vähenemään vuonna 2023 vuoden 2022 noin 13,7 milj. euron tasosta noin 2,3 milj. euron tasolle. Muutos johtuu soteuudistuksesta, jolloin myös niitä vastaavien kulujen on määrä siirtyä Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastattaviksi.

Valtionosuuksien määrä kasvoi ohjeen mukaisesta määrästä noin 0,5 milj. € noin 2,8 milj. € tasolle. Määrä perustuu Valtiovarainministeriön 21.9.2022 julkaisemaan kuntatalousohjelmaan. Talousarviovuoden 2023 osalta määrää lienee pidettävä melko varmana, mutta taloussuunnitelmavuosien 2024–2025 arvioon samantasoisesta valtionosuudesta on suhtauduttava varauksellisesti.

Tiedossa on, että Essoten tulos tulee muodostumaan tämänhetkisen arvion mukaan noin 30 milj. € alijäämäiseksi. Varmaa tietoa siitä, mikä osuus alijäämästä kohdistuu Joroisille kuntaosuutena maksettavaksi, ei sen sijaan ole. Myös Varkauden järjestämien sotepalveluiden kustannusten arvioidaan ylittävän talousarviossa varatut määrärahat n. 0,6 miljoonaa euroa (Perusturvalautakunnan puolivuosisiraportti) kuluvana vuonna. Vaalijalan mahdollisuutta palauttaa ylijäämiä tarkastellaan jäsenkuntien vaatimuksesta. Koska soterahoituslain perusteella kunnilta sotelle siirrettävään rahoitukseen vaikuttavat kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstiedot, ja edellä kuvatulla tavalla Joroisten sotepalveluissa on merkittäviä rahoitustarpeita, on varsin todennäköistä, että kunnan rahoitusta siirtyy nykyistä arviota enemmän hyvinvointialueelle vuodesta 2024 alkaen (ns. kiikkulauta).

Verotulot

Ohjeessa arvioitiin, että talousarviovuonna 2023 verotulot olisivat noin 9,8 miljoonaa euroa. Suunnitelmavuonna 2024 ne olisivat hieman yli ja vuonna 2025 hieman alle 9,4 milj. €. Verotulojen arvioitiin vähenevän siten noin puoleen kuluvaan vuoteen verrattuna (TA 2022: 18,5 milj. €). Vähennys johtuu verotulojen siirrosta hyvinvointialueelle.

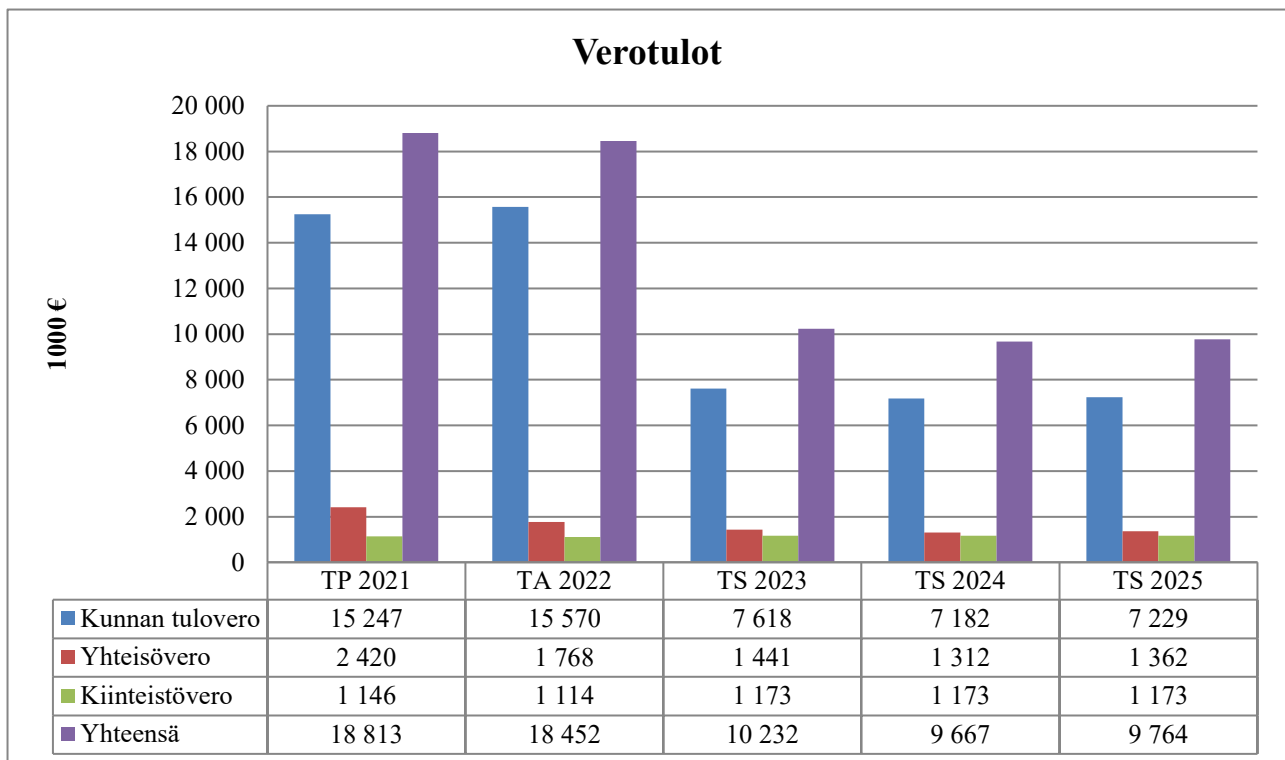
Uusimman Kuntaliiton veroennustekehikon (9/2022) perusteella Joroisten osuus verotuloista olisi n. 10,2 milj. € vuonna 2023 n. 9,7 milj. € vuonna 2024 ja n. 9,8 milj. € vuonna 2025. Kasvua talousarviovuonna olisi siis n. 0,4 milj. €. Kuntaliitto arvio verotulojen kehittyvän myönteisesti vuonna 2023 Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan vaikutuksista ja muista edellä esitetyistä talouskehityksen riskeistä huolimatta. Joroisten verotulot ovat toteutuneet viime vuosina hieman kuntaliiton ennustetta parempina, joten varovaisuuden periaatetta noudattaenkin Kuntaliiton yhdessä valtiovarainministeriön kanssa tekemää ennustetta voidaan käyttää verotulojen arviona.

Kunnanvaltuusto päätti 15.11.2021 veroprosenteista vuodelle 2022 ja 2023:
- Tuloveroprosentti 21,25

Kunnan tuloveroprosenttia ja yhteisöveroprosenttia ei soteuudistuksen vuoksi saa muuttaa vuonna 2023.

Kunnanvaltuusto vahvisti kiinteistöveroprosentit vuodelle 2023 seuraaviksi:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05
- vakituinen asuinrakennus 0,50
- muut kuin pääasiassa vakituksena asuntona käytettävät rakennukset 1,10
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00

Investoinnit

Talousarvion laadintaohjeen mukaan Talousarviovuoden 2023 kunnan peruspalveluihin ja sitä tukevaan infrastruktuuriin kohdentuvien investointien yläraja on 0,7 milj. €. Voimakkaasti vähenevän tulo-rahoituksen vuoksi poistojen määrä on saatava laskevaksi. Lisäksi kuntastrategian mukaisesti voidaan tehdä investointeja, joilla arvioidaan olevan investointimenoa suurempi tulovaikutus. Tässä tarkoituksessa energiatehokkuutta kehittäviä investointeja varten varataan 0,5 milj. €.

Kiinteistö Oy Honkauralle tulee sen uudistetun yhtiöjärjestyksen mukaisesti valmistella investointi- ja korjaussuunnitelma vuosille 2023–2025. Honkauran investoinnit eivät sisälly yllä mainittuun kunnan ja vesilaitoksen investointiraamiin, vaan ne suunnitellaan sen tarpeiden ja taloudellisen kantokyvyn perusteella erikseen. Koy Honkauran investoinnit esitetään investointiosan investointiohjelman hankeryhmässä 5 konsernipalvelut (yhtiöt).

2.4 Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Menettely

Kunnan kaikki tulosalueet tarkastelevat riskejä tämän talousarvion käyttötalousosiossa. Riskejä seurataan ja hallitaan tulosalueittain ja raportointi tapahtuu osana neljännesvuosi (1–3 kk), puolivuosi (1–6 kk) ja kolmeneljäsosa (1–9 kk) vuosiraportointia. Raportointivuosi päättyy tilinpäätökseen. Merkitykseltään tai muutoin poikkeavat riskit käsitellään tarvittaessa erikseen kunnanhallituksessa. Kunnan ja kuntakonsernin tasolla keskeisimmät riskit talousarviovuonna on esitetty seuraavaksi.

Keskeisimmät riskit

VM:n mukaan julkisen talouden ennusteen merkittävimmät riskit liittyvät yleisen talouskehityksen epävarmuuteen. Venäjän hyökkäys Ukrainaan sekä siitä seuranneiden markkinahäiriöiden vaikutukset voivat heijastua julkiseen talouteen ennustettua enemmän. Myös koronaepidemian myötä kertynyt hoitovelka voi lisätä julkisia menoja. Palkkatkaisu ja niiden kerrannaisvaikutukset luovat kustannuspainetta, koska kunnan palvelutuotannosta merkittävä osa on palkkakustannuksia.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta edellä mainittujen maailmantalouden häiriöiden vuoksi. Lisäksi kuntatalouden osalta merkittävää epävarmuutta liittyy myös soten ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Joroisten kunnan osalta merkittävin yksittäinen taloudellinen riski ovat Essoten kattamattomat alijäämät. Essoteen kertyi vuonna 2019 alijäämää, jota ei ole saatu myöhemmin katettua. Myös kuluva vuosi 2022 tulee muodostumaan raskaasti alijäämäiseksi. Arvion mukaan alijäämää kertyy noin 30–40 miljoonaa euroa, joka jäsenkuntien on maksettava. Talousarvion laadinnan aikaan Essoten oma arvio Joroisten kunnan alijäämän kattamisvelvoitteesta on 1,1 milj. €. Alijäämä ei siirry hyvinvointialueelle.

Joroinen on Essoten jäsenkunta vain lakisääteisesti erikoissairaanhoidon osalta. Siten mahdollisen alijäämän kattamisen velvollisuus tulisi kohdistua Joroisiin ainoastaan erikoissairaanhoidon osalta. Koska Joroinen ja Pieksämäki ovat Essoten jäseniä vain erikoissairaanhoidon osalta, tulisi erikoissairaanhoidon tulos kyetä erottelemaan perusterveydenhuollon tuloksesta molempina alijäämäisinä vuosina 2019 ja 2022. Erottelu olisi kyettävä tekemään myös alijäämien muodostumiselle olennaisen palkkaharmonisoinnin osalta. Essoten tarkastuslautakunta kiinnitti asiaan huomiota vuoden 2021 tilinpäätöksen osalta. Pieksämäki ja Joroinen teettivät asiasta oman selvityksensä, jonka perusteella erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kirjanpidot oli eriytetty lopulta rahavirtojen osalta oikein vuosilta 2020 ja 2021, vaikka tilinpäätösluvut ovat harhaanjohtavat.

Alijäämien vuoden 2019 ja mahdollisesti kuluvalta vuodelta 2022 osalta riskinä kuitenkin on, että sen kattamista vaadittaisiin jollakin muulla perusteella kuin perussopimuksesta konsulttityönä tehdyn ja toistuvasti noudatetun käytännön mukaisesti. Enimmillään Joroisten alijäämien kattamisvelvollisuus voisi olla perussopimuksen mukaisten jäsenkuntien pääomien suhteessa noin 5 % alijäämistä, eli karkealla 30 miljoonan euron oletuksella (Essoten arvio lokakuun 2022 arvio 28,6 milj. €) n. 1,5 milj. €. Tosiasiassa ja edellä esitetyn Essoten omankin arvion perusteella, määrän pitäisi olla paljon pienempi, koska erikoissairaanhoidon kustannukset muodostuvat pääosin suoriteperusteisesti ja osaksi kapitaatioon perustuen.

Lisäksi vuoden 2022 aikaisen raportoinnin perusteella vaikuttaisi, että talousarviossa Essoten tuottamaan tai sen kauttalaskuttamaan erikoissairaanhoidon varattuja määrärahoja ei välttämättä ylitetä merkittävästi. Syyskuun (3/4) tilanteessa hoitolaskut ovat yhteensä 5,94 milj. €, jolloin viimeisen neljänneksen tasaisella kertymällä kustannukset kehittyisivät lähelle talousarvion mukaista noin 7,82 milj. euroa. Riskin määrä tarkentuu vuoden 2022 aikana, mutta lopullinen alijäämä selviää vasta Essoten vuoden 2022 tilinpäätöksen valmistuttua.

Vuoden 2022 lopullisella kustannuskehityksellä ja lopullisella tilinpäätöksellä voi olla suuri merkitys kunnan valtionosuuksiin jatkossa, koska vuoden 2022 tilinpäätöksen luvut vaikuttavat kunnilta hyvinvointialueille siirtyvän rahoituksen määrään (ns. kiikkulauta soterahoituslaissa). Essoten laskelmien ja arvion mukaan Joroisten osuus Essoten alijäämän kattamisesta olisi noin 1,1 milj. €. Varkauden kuntalaskutuksen Joroisten osuuden arvioidaan ylittävän n. 0,6 milj. € vuoden 2022 talousarviossa varatun määrän puolivuosisraportin perustella. Näistä talousarvioon 2022 nähden kasvaneista sotekuluista mahdollisesti aiheutuvaa kunnan valtionosuuksien vähennystä ei ole huomioitu täysimääräisesti tämän talousarvion ja taloussuunnitelman tuloslaskelmassa valtionosuuksien osuuksissa suunnitteluvuosille 2024 ja 2025, vaan valtionosuuksien arvioperusteena on käytetty VM:n kuntatalousohjelmassa määriteltyä määrää. Vastakkaiseen suuntaan voi vaikuttaa se, jos Vaalijalan kuntayhtymästä palautetaan sen jäsenkunnille sinne kuntalaskutuksesta vuosien mittaan kertynyttä ylijäämiä. Joroisten kuntaosuus Vaalijalan ylijäämästä olisi joka tapauksessa Essoten alijäämää merkittävästi pienempi.

2.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kunnan ja kuntakonsernin osakkuusyhtiöt esitetään seuraavassa taulukossa:

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt			
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %
Tytäryhteisöt			
As Oy Maavesi	Joroinen	76,19	76,19
Kiinteistö Oy Honkaura	Joroinen	100	100
Kiinteistö Oy Joroisten Kunnantalo	Joroinen	100	100
Kuntayhtymät			
Keski-Savon Jätehuolto liikelaitosky	Varkaus	11,4	11,4
Pohjois-Savon Liitto-Maakuntayhtymä	Kuopio	1,8	1,8
Osakkuusyhteisöt			
As Oy Joronrinne	Joroinen		28,9
As Oy Paavalinkivi	Joroinen		35,75

Kaikkien konserniyhteisöjen tavoitteena on omalla toiminnallaan tukea kunnan strategian toteutumista.

Vuoden 2023 alussa hyvinvointialueiden vastuulle siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät, mikä muuttaa kuntakonsernien talouden rakennetta ja konsernin ja tytäryhtiöiden merkitys ja rooli osana kuntakonserneja kasvavat uudistuksen jälkeen. Joroisissa tämä vaikutus on kuitenkin suhteellisen pieni.

Vaikka Joroisten ainoan toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävän konserniyhtiön, Koy Honkauran tulojen ja menojen suhteellinen osuus kuntakonsernin talousarviosta kasvaa, ei soteuudistus vaikuta suoraan mitenkään sen toimintaan vuokra-asuntojen omistamisessa ja hallinnoimisessa asukkaiden käyttöön. Suurempi merkitys Koy Honkauran vuokrausasteelle on talousarviovuonna ukrainalaisten asuntotarpeella. Asutettavia arvioidaan olevan noin 50 henkilöä. Riskinä heidän osaltaan on, että vuokraustarve voi vaihdella paljon ja nopeasti. Lisäksi lukion Finest Future -hankkeessa tulisi varata asunnot 15 henkilölle.

Koy Honkauran tavoitteeksi vuodelle 2023 asetetaan positiivinen toimintakate. Yhtiön tulos painunee edelleen negatiiviseksi poistojen vuoksi. Velvoitteeksi asetetaan, että yhtiö ei saa investointi- ja korjausohjelmansa vuoksi tai muutoin velkaantua siten, että se olisi vaarassa menettää oman pääomansa ja siten aiheuttaa omistajalleen kunnalle uutta pääomitarvetta. Kuntastrategian ja talousarvion lisäksi Koy Honkauran on toimittava voimassa olevan kiinteistö ja vuokra-asuntostrategian mukaisesti.

As Oy Tuomaalanhovi ja As Oy Pikalle on vuoden 2022 loppuun mennessä sulautettu Koy Honkauraan, mikäli fuusio toteutuu suunnitellusti. Sen vuoksi niitä ei enää esitetä osakkuusyrittäksinä eikä niille aseteta erillisiä tavoitteita.

As Oy Maavedestä omistetut Joroisten kunnan asunnot ovat myytävänä. Tavoitteena on, että kyseiset asunto-osakkeet saadaan myydyksi vähintään tasearvolla.

Koy Kunnantalossa sijaitsee kunnan keskusarkisto. Tavoitteena on talousarviovuonna aloittaa keskusarkiston digitalisointi ja suunnitella välttämättömän paperisena säilytettävän arkiston siirtäminen. Sekä kiinteistöosakeyhtiön että kunnantalon rakennuksen purkamista aloitetaan valmistella.

Joroisten kunta oli perustajaosakkaana perustamassa Bomila Resort Oy:tä vuoden 2022 aikana. Kyseessä on majoituspalveluita tarjoava yritys, joka rakennuttaisi hotellitasoisia mökkejä Kotkatharjun alueelle Kartanogolfin alueen yhteyteen. Kunta on yhtiössä vähemmistöosakkaana (19 %, joten ei ole osakkuusyhtiö), eikä voi sen vuoksi asettaa yhtiölle sitovia tavoitteita eikä yhtiön tilinpäätöstä yhdistellä kunnan

tilinpäätökseen. Kunnan tavoite osakkuudessa on yleistavoitteen mukainen, eli kunnan strategian mukaisten tavoitteiden toteuttaminen.

Tätä kirjoitettaessa valmistelussa on JoWa Aviation Oy:n perustaminen. Kyseessä olisi kuntamme alueella sijaitsevaa Varkauden lentopaikkaa hallinnoimaan perustettava yhtiö. Suunnitelmien perusteella Joroisten kunnasta tulisi yhtiön enemmistöomistaja (60 % osakkeista). Tavoitteena on yhteistyössä muiden omistajien kanssa hallinnoida lentopaikkaa siten, että sen nykyinen siviili-ilmailu on mahdollista ja lentopaikan kehittäminen tulevaisuudessa säilyy mahdollisena.

Joroinen käsittelee ja hyväksyy erikseen Pohjois-Savon Liitto-Maakuntayhtymän talousarvion ja suunnitelmat.

Keski-Savon jätehuollon liikelaitos ky:n osalta Joroisilla ei ole erillisiä vähemmistöomistajan tavoitteita.

Vesilaitos ja kunnan taseella olevat, vuokratut yritys- ja teollisuuskiinteistöt sekä hallit käsitellään osana teknisen toimen käyttötaloutta.

Merkittävimpinä riskeinä konserniyhteisöt näkevät energiakustannusten ja korkomenojen merkittävän kasvun.

2.6 Talouden tasapainottaminen

Joroisten kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää. Talouden tasapainotusohjelma I päättyi vuonna 2021 ja sen eräitä toimenpiteitä täytäntöönpantiin vielä vuoden 2022 aikana.

Alijäämän kattamislaskelma	Tase 2021	Tasearvio 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Edellisten tilikausien yli-/alijäämät	6 613 142	7 527 922	8 101 783	8 829 705	8 887 678
Tilikauden yli-/alijäämä	914 780	573 861	727 922	57 973	-164 515

Talouden tasapainottamisohjelma II 2021 - 2024 (KV 26.4.2021 § 15)

Talouden tasapainotusohjelma II:ssa tavoiteltu kustannusrakenteen kehitys talousarviokaudella verrataan vuoden 2019 tilinpäätöksen lukuihin.

Taloutta on tasapainotettava ohjelman mukaisilla toimenpiteillä *vähintään* 400 000 euroa talousarviovuonna 2023 ja 450 000 euroa taloussuunnitelmavuonna 2024. Ohjelma päättyy vuoteen 2024. Koska perusturvan toimiala siirtyy Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastattavaksi, on määristä vähennettävä toimialalle suunnatut tavoitteet, jolloin valtuustoon nähden sitovat määrät ovat 315 000 euroa (400 000–85 000) vuonna 2023 ja 365 000 euroa (450 000–85 000) vuonna 2024. Tasapainotustavoite ohjelman mukaan on yhteensä 635 500 euroa 2023 ja 705 500 € TS 2024.

Yleishallinnossa ja kunnan yhteisissä toiminnoissa toimeenpannaan seuraavat toimenpiteet TA 2023 ja TS 2024:

1. Valtuustoa koskevien kulujen vähentäminen (valtuuston koko pienenee 27:stä 21 valtuutettuun) 5000 €
2. Luottamusjohdon kulut (kokouspalkkio ja matkakulukorvaukset) 3 000 €
3. Kunnansihteerin virka jätetään täyttämättä 25 000 €
4. Sihteerityön uudelleenjärjestely, tavoitteena on - 1 htv 30 000 €
5. Kaikkien kunnan maksamien tukien ja avustusten vähentäminen 10 % kautta linjan 50 000 €
7. Elinkeinoasiamiehen liiketoimintasiirto. Sopimuskauden päättyessä vuonna 2023 tarkastellaan ostoja Navitakselta 10 000 €.
8. Elinkeinotoimen hankesalkun kriittinen tarkastelu 5000 €
9. Työllisyydenhoidon tehostaminen / sakkomaksujen vähentäminen 15 000 €
10. Palvelumaksuja otetaan käyttöön 2000 €
11. Kopiokoneiden leasing-kustannukset 2500 €
12. Vuokra-asuntojen liiketoimintamalli 30 000 € vuonna 2023 ja 40 000 € vuonna 2024 (Koy Honkauran omistajanohjaus)

Ohjelman mukaisista toimenpiteistä päätetään luopua seuraavista:

- 1) Lainasalkun hoidossa lyhytaikaisten lainojen tilapäinen käyttäminen (negatiivisen koron hyödyntäminen) 25 000 €. Korkomarkkinoiden kehityksen vuoksi tavoitteen saavuttaminen ei ole todennäköistä.
- 2) Sihteerityön uudelleenjärjestelyn tavoite ei toteudu kokonaisuudessaan. Sote-palvelujen ja varhaiskasvatuksen yhteinen sihteeri eläköityy vuoden 2022 aikana. Varhaiskasvatuksen sihteeripalvelut siirrettiin yhtenäiskoulun toimistosihteerille. Häneltä siirrettiin kunnan palvelupisteen hoitaminen kirjaston henkilökunnalle, jota varten kirjastolle resursoitiin 0,5 htv lisää. Siirrolla mahdollistettiin samalla kokoaikaisen kirjastotyöntekijän palkkaaminen.

Tavoitteesta vähennetään 40 000 euroa molempina vuosina. Yleishallinnon tavoitteet ovat yhteensä **162 500** euroa TA 2023 ja **172 500** euroa TS 2024.

Sivistystoimi toimeenpanee seuraavat toimenpiteet:

1. Kotihoidon tuen vähentyminen (jos lapsimäärä vähenee) 20 000 €
2. Opetusresurssin (htv) vähentäminen perusopetuksessa 50 000 €
3. Lukion nettomenojen pienentäminen 20 000 €

Sivistystoimen tavoitteet ovat yhteensä **90 000** euroa TA 2023 ja **90 000** euroa TS 2024.

Tekninen toimi toimeenpanee seuraavat toimenpiteet:

1. Puistojen määrän vähentäminen (hoitotarve, kausityöntekijöiden määrän vähentäminen) 5000 €
2. Vakuutusten kohteiden ja tason arviointi, vakuutukset kilpailutetaan säännöllisesti 10000 €
3. Kiinteistöveroselvityksen loppuunsaattaminen (taloudellisena tavoitteena kiinteistöverotulojen kasvu 40 000 € (90 000 € - kulut 50 000 €) TA 2023 ja 100 000 € TS 2024
4. Henkilöstön työpanoksen myyminen Varkauden konserniyhtiöille 5000 €
5. Vesimaksujen korotetaan 2,5 prosenttia 28 000 €
6. Sote-kiinteistöjen pääomavuokra 280 000 €

Ohjelman mukaisista toimenpiteistä päätetään luopua seuraavista:

Henkilöstön työpanoksen myyminen Varkauden konserniyhtiöille 5000 €

Teknisen toimen tavoitteet ovat **383 000** euroa TA 2023 ja **443 000** euroa TS 2024.

2.7 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta, tilivelvolliset sekä toimivaltuudet

Talousarvion rakenne

Talousarvio jakautuu kunnanjohtajan katsaukseen (1), jossa kunnanjohtaja esittää näkemyksensä talousarvion tärkeimmistä asioista. Sen jälkeen on käsillä oleva yleinen osa (2), jossa esitetään keskeisimmät talousarviota ja taloussuunnitelmaa taustoittavat ja määrittävät tiedot sekä talousarvion yleisperustelut. Käyttötalousoosassa (3) esitetään tulosalueen strategiasta johdetut tavoitteet, arvioidut tulot ja menot sekä arvioidaan riskit, joita tavoitteiden saavuttamiselle tai resurssien riittämiseksi voi olla olemassa. Tuloslaskelmaosassa (4) arvioidaan kunnan ja kuntakonsernin tulomuodostus. Rahoituslaskelmassa (5) osoitetaan, kuinka kunnan toiminta on tarkoitus rahoittaa. Liitteissä (6) on tarvittaessa varsinaista talousarviokirjaa täsmentäviä ja/tai laajentavia asiakirjoja.

Talousarvion rakenteen osalta noudatetaan soveltuvin osin Kuntaliiton kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma (Sari Korento & Marja-Liisa Ylitalo, ISBN 978-952-293-840-4 5. uudistettu painos, Suomen Kuntaliitto, Helsinki 2022) suositusta.

Sitovuus ja tilivelvolliset

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Käyttötalous

Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto asettaa tavoitteet sekä tuloarviot ja määrärahat. Hallintosäännön 3 luvussa tarkoitetuista toimielimistä kunnanhallitus, tekninen lautakunta, sivistyslautakunta, ja Keski-Savon ympäristölautakunta (yhteinen) hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat. Mikäli määrärahat ovat pienentyneet ehdotetusta, kunnanhallituksen, lautakunnan ja muun käyttösuunnitelmista päättävän viranhaltijan tulee tarkistaa esittämänsä taloudellisuustavoitteet ja muuttaa ne vastaamaan määrärahoja ja suoritettavuuksia. Kunnanhallituksella ja lautakunnilla sekä viranhaltijoilla on oikeus tehdä määrärahamuutoksia silloin, kun ne eivät muuta toimintakatetta. Toimintakatteeseen vaikuttavat ja tulosalueiden väliset muutokset on valtuuston hyväksyttävä.

Kuten edellä on kunnan organisaatiosta esitetty, hallintosäännön 4 luvun 14 §:n perusteella kunnan henkilöstöorganisaatio jakautuu kunnanhallituksen alaisiin toimialoihin: yleishallinto, tekninen toimi ja sivistystoimi. Toimialat jakautuvat tulosalueisiin (valtuustoon nähden sitova talousarvion taso) ja erät tulosalueet vielä niiden alaisiin yksiköihin. Tulosalue esittää vastuuhenkilön tai useampia, joiden vastuut ovat tarvittaessa eriteltyt. Vastuuhenkilöt ovat tilivelvollisia.

Tavoitteiden osalta valtuustoon nähden sitovia ovat mitattavissa olevat tavoitteet, määrälliset tavoitteet ja tehokkuustavoitteet, jotka on esitetty käyttötalousosassa toimialoittain esitetyissä taulukoissa (kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet). Tavoitteita tulee olla 1–3 per tulosalue.

Euromääräisesti ilmoitetuista tavoitteista (määrärahataulukko) talousarvion sitova taso on tulosalueen tilikauden toimintakate (tulot – menot). Lisäksi toimialan kokoava määrärahataulukko esitetään informatiivisena yhteenvedon omaisesti. Kaikki määrärahat ovat bruttomäärärahoja. Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät.

Lisäksi informatiivisina esitetään tulosalueen

1. palvelusuunnitelma
2. vastuuhenkilö
3. keskeiset riskit tavoitteiden toteutumiseksi
4. perustelut
- (5.) tunnusluvut, jos sellaisia poikkeuksellisesti esitetään
- (6.) tuotteistetuissa toiminnoissa tuotantomäärä ja – hintaluettelo sekä lyhyet tuotekuvaukset

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Tuloslaskelmaosan yhteydessä esitetään tulo-rahoituksen riittävyttä mittaavat tunnusluvut.

Kokonaistalouselaskelma, joissa on huomioitu kunta ja vesihuoltolaitos, laaditaan suosituksen (JHS 199 suositus ”Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja –suunnitelma”, 12.4.2019) mukaisesti. Sisäisten erien tulee täsmätä ja ne eliminoidaan em. laskelmia laadittaessa.

Tuloslaskelmassa valtuuston nähden sitova taso on toimintakate (toimintatuotot – toimintakulut).

Joroisten kunnassa tulot (verot, valtionosuudet, toimintatuotot) eivät ole valtuustoon nähden sitovia talousarvion tasoja. Käyttötaloudessa sitovana tasona oleva toimintakate johtaa tuloslaskelmassa siihen, että mikäli tulot eivät kerry arvioidusti, on tulosalueiden sopeutettava tarvittaessa menoja tai esitettävä talousarviomuutosta.

Tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen jäsenet.

Investoinnit

Investointiosaan esitetään sellaiset investoinnit, joiden arvonlisäveroton hankintahinta ylittää 10 000 euroa. Tätä pienemmät hankinnat ovat osa tulosalueen käyttötaloutta ja ne arvioidaan tulosalueen käyttötalousosiossa.

Investointiosan sisältämän investointiohjelman määrärahat esitetään hankeryhmittäin. Hankekohtaiset menot ja tuloarviot esitetään investointiohjelman työohjelmassa, joka päivittyy vuoden mittaan investointien valmistelun ja kilpailutuksen myötä. Investointiosassa esitetään myös taloussuunnitelmavuosien 2024–2025 hankkeet.

Investointiosa jakaantuu seuraaviin hankeryhmiin:

1. elinvoimaa, kasvua ja työllisyyttä edistävät hankkeet
2. palvelutuotanto (sis. tilat, laitteet, kalusto, ohjelmisto jne.)
3. kuntatekniikka (sis. liikenneväylät, puistot ja muut yleiset alueet sekä liikuntapaikat)
4. konsernipalvelut (yhtiöt)
5. vesihuoltolaitos

Investoinnit ovat hankeryhmittäin valtuustoon nähden sitovia nettoperusteisesti. Tilivelvollinen määritellään hankeryhmittäin.

Rahoituslaskelma

Rahoitusosassa esitetään yhteenvedona rahan lähteet ja käyttö ja se laaditaan vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään toiminnan ja investointien rahavirta.

Rahoitusosan sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

Tilivelvollisia ovat kunnanvaltuuston jäsenet.

Liitteet

Liitteet ovat informatiivisia, eivätkä ne ole talousarvion sitova osa.

Seuranta

Konsernipalveluiden tulosalue tuottaa kunnan taloustilanteesta raportin kuukausittain. Raportti valmistuu yleensä noin 2 kuukauden viiveellä ja se toimitetaan valmistuttuaan kunnanhallitukselle tiedoksi. Talousarvion asiat raportoidaan kunnanvaltuustolle neljä (4) kertaa vuodessa:

1. ¼ -vuosiraportti (1–3 kk), joka on tavoitteena antaa kesäkuussa,
2. ½ -vuosiraportti (1–6 kk), joka on tavoitteena antaa elo – syyskuussa,
3. ¾ -vuosiraportti (1–9 kk), joka on tavoitteena antaa marraskuussa, ja
4. tilinpäätös, jonka on valmistuttava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Lisäksi talousarvio ja edellä mainitut raportit sekä niiden ennakointitiedot on toimitettava Valtiokonttorille kuntatalouden tietojen raportointiaikataulun mukaisesti.

Kunnanhallitus seuraa myös sijoitusstrategian toteutumista kvartaaleittain, eli neljä kertaa vuodessa.

Raportoinnin lisäksi kunnanhallitus ja lautakunnat seuraavat kunnan toimintaa ja taloutta osana normaalia toimintaansa.

Talousarviossa annettavat toimintavaltuudet □

Investoinnit

Talousarviossa on varattava toteutettavia investointeja varten määräraha. Investointihankkeisiin saatava valtion osuus tai muu ulkopuolinen rahoitusosuus tulee huomioida hankkeen tuloarviona. Mikäli talousarviossa ei ole määrää rahavarausta tulee tehdä talousarviomuutos ennen investoinnin toteuttamista tai rakentamispäätöstä. Omaisuuden myynneistä budjetoidaan tuloksi kohteen tasearvo.

Investointiohjelmassa hankeryhmittäin yksilöidyllä tilivelvollisella on oikeus päättää talousarviossa hankeryhmää varten varatun määrärahan käyttämisestä.

Pitkäaikaisten lainojen ottaminen

Talousarviolainaa voidaan ottaa enintään talousarvion rahoitusosan sitovien erien osoittamissa rajoissa. Lainojen laina-aika voi olla enintään 20 vuotta. Talousarviolainan nostaa kunnanjohtaja.

Tilapäisluoton ottaminen

Kunnanvaltuusto oikeuttaa talous- ja hallintojohtajan nostamaan tilapäisluottoa enintään 5 milj. euroa maksu valmiuden turvaamiseksi. Tilapäisluotto voidaan ottaa Kuntarahoituksen kuntatalousohjelmasta tai markkinaehtoiselta luotonantajalta.

3. KÄYTTÖTALOUS

3.1 Yleishallinto

Yleishallinnon tulosalueet ovat hallinto, tietohallinto, työllisyyspalvelut, elinkeinotoimi, konsernipalvelut ja maaseutuhallinto.

Yleishallinto tuottaa tai järjestää kunnanvaltuuston ja -hallituksen palvelut sekä vaalit ja tarkastustoiminnan.

Yleishallinnon toimialaa johtaa talous- ja hallintojohtaja.

00015000 Yleishallinnon toimiala	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	1 224 814	884 117	895 009	674 545	670 684
Toimintakulut	-3 214 050	-2 867 497	-2 817 494	-2 471 586	-2 495 527
Toimintakate	-1 989 236	-1 983 380	-1 922 485	-1 797 041	-1 824 843
poistot ja arvonalentumiset	-218 971	-16 108	-6 145	-4 077	-4 077
TK:n yli/alijäämä	-2 208 207	-1 999 488	-1 928 630	-1 801 118	-1 828 920

Perustelut:

Toimintakulut vähenevät talousarviovuonna 2023 n. 0,4 miljoonaa euroa tilinpäätökseen 2021 verrattuna. Eläkekuluja siirrytään hyvinvointialueelle n. 0,3 milj. euroa ja kiinteistöveroselvitystä koskevan projektin kulut vähenevät n. 100 tuhannesta eurosta n. 50 tuhanteen euroon. KaikaLa infraosuuskunnan valokuituhanke jäi toteutumatta vuonna 2022, ja ELY:n rahoituspäätöksen nyt valmistuttua määrä varataan vuoden 2023 talousarvioon. Yleishallinnon taseella olleiden vuokra-asuntojen siirryttyä Koy Honkauralle vuoden 2021 päätteeksi, niiden vuokratuotot ja toimintakulut siirtyivät konserniyhtiöön. Tämä selittää toimintatuottojen vähenemisen noin 0,34 miljoonalla eurolla. Vastaavasti vuokra-asuntojen kustannukset poistuivat toimintakuluista. Toimintatuotot kasvavat hienoisesti talousarviovuonna, koska yleishallinnon tuottamien konsernin sisäisten palveluiden hintoja tarkastettiin ensimmäistä kertaa neljään vuoteen. KaiKaLan siirtyvän määrärahan vuoksi toimintakatteen arvioideaan painuvan talousarviovuonna 2023 noin 67 tuhatta euroa vertailuvuotta 2021 pienemmäksi.

Tulosalueen sisällä avustuksia siirrettiin hallinnosta elinkeinotoimeen. Vähäinen määrä avustuksia siirrettiin myös hallinnosta sivistystoimen hyvinvoinnin tulosalueelle. Uutena tehtävänä ovat maahanmuuttopalveluiden järjestäminen.

3.1.1 Hallinto

Palvelusuunnitelma:

Hallinnon tulosalue hoitaa valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan, johtoryhmän, yhteistyötoimikunnan ja kunnanjohtajan sihteeritoiminnat, vaalien, tarkastustoiminnan, kunnan henkilöstöhallinnon, työhyvinvointitoiminnan, Ay- ja työsuojelutoiminnan, joukko- ja palveluliikenteen, maahanmuuttopalveluiden, jakamattomien eläkekulujen sekä asianhallinnan, arkiston ja asiointipisteen hallinnoimisen.

Keskeistä toiminnassa on hyvän hallintotavan mukainen valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta.

Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00015100 Hallinto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	268 796	84 200	106 700	23 756	7 140
Toimintakulut	-1 618 618	-1 342 508	-1 165 773	-1 139 922	-1 132 111
Toimintakate	-1 349 822	-1 258 308	-1 059 073	-1 116 166	-1 124 971
poistot ja arvonalentumiset	-2 916				
TK:n yli/alijäämä	-1 352 738	-1 258 308	-1 059 073	-1 116 166	-1 124 971

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Paperiarkiston digitointi	Suunnitelma ja sen toteutus	Digitointi on aloitettu
Työhyvinvoinnin kehittäminen	Sovittujen toimien toimeenpano	Sairaspoissaolojen määrä Työhyvinvointikyselyn tulokset
Kunnan ohjeiden päivittäminen	Kunnan ohjeiston läpikäynti	Päivitettyjen ohjeiden lukumäärä
Vahvistaa maahanmuuttajien alkuvaiheen oikea aikaisia palveluita. Vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumista.	Lisätä ja vahvistaa kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten ja toimijoiden yhteistyötä. Oikea aikainen alkukartoitus monialaisessa yhteistyössä palvelutarpeen mukaan.	Kehitetään tai hankitaan järjestelmä, mitä käytetään alkukartoituksen/kotoutumissuunnitelman kirjaamiseen kunnassa. Järjestelmästä saatavien seurantatietojen käyttö.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Riskinä on, että arkiston digitointia varten ei saada riittävän laadukasta suunnitelmaa XAMK:n hankkeesta. Työhyvinvoinnin toimenpiteet eivät ole sopivia tai riittäviä sairaspöissaolojen vähentämiseksi. Työaika ei riitä kaikkien ohjeiden läpikäyntiin ja päivittämiseen.

Joukko- ja palveluliikenteen ostopalveluiden tuotanto ja/tai kustannukset voivat kehittyä polttoaineiden kustannusten noustessa arvioitua negatiivisemmin.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Määrärahat ovat niukat, ja esimerkiksi asiantuntijapalveluiden vähäistä suurempi käyttäminen edellyttäisi talousarviomuutosta.

Talousarviovuonna järjestetään eduskuntavaalit. Niiden järjestäminen on merkittävä ponnistus hallinnon tulosalueen pienelle henkilöresurssille. Vaaleja varten rekrytoidaan määräaikaista ja osa-aikaista työvoimaa.

Kunnalla on mittava paperiarkisto, ja vaikka sen muodostuminen on olennaisesti vähentynyt, paperiarkistoa syntyy edelleen. Kunnantalon purkaminen edellyttää keskusarkiston siirtoa, jonka vuoksi sitä olisi digitalisoimalla pienennettävä. Arkiston digitointihanke edellyttää kunnollista suunnitelmaa, jota valmistellaan parhaillaan XAMK:n koulutusohjelmassa. Digitoinnista varten on myös resursoitava työaika sekä kunnan henkilökunnasta että työllistettävä määräaikaista henkilö tai henkilöitä. Digitointia varten on myös hankittava digitaalinen arkisto ja arkisto-ohjelmisto. Projektin olisi pyrittävä hankkeistamaan investoinniksi. Hankkeelle ei ole varattu määrärahaa hallinnon käyttötalousmenoihin eikä investointiohjelmaan. Määrärahat hankitaan talousarviomuutoksella, kun on olemassa riittävän laadukas suunnitelma rahoitustarpeen arvioimiselle. XAMK:n käyttäminen suunnitteluresurssina ja mahdollisesti työllistettävien henkilöiden käyttäminen digitointiresurssina sisältää riskin projektin viivästyisestä ja suunniteltua suuremman määrän ostopalveluita hankkimisesta.

Soteuudistuksen ja monien organisaatio- ja henkilöstömuutosten vuoksi hallintosääntö on päivitettävä. Henkilöstö ja työsuojelu tarvitsee yhtenäiset ohjeet. Monet kunnan ohjeista ovat ainakin osaksi vanhentuneita, joten ne on läpikäytävä ja päivitettävä.

Työhyvinvoinnin kehittäminen on yksi uuden kuntastrategian kärkitoimenpiteistä. Vuoden 2022 päätteeksi työhyvinvointikyselyllä ja yhteistyötoimikunnassa tehdyllä selvityksellä selvitetty tarvittavat toimenpiteet on aloitettava.

Maahanmuuttopalvelut

Oikea-aikaiset maahanmuuttajien tarpeisiin perustuvat alkuvaiheen palvelut ja työllistymisen tuki nopeuttavat kotoutumista ja vähentävät pitkäkestoisten palvelujen tarvetta. Tavoitteiden toteutumiseen tarvitaan kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten ja toimijoiden yhteistyötä. Kunnan tehtävänä on varmistaa, että maahanmuuttajalla on mahdollisuus saada tarvitsemansa palvelut elämäntilanteensa mukaisesti. Palvelujen tulee soveltua kaikille kuntalaisille ja palveluja tulee olla palveluntarvetta vastaavia. Neuvonnan ja ohjauksen merkitys on suuri uuteen yhteiskuntaan kiinnittymiseksi erityisesti maahanmuuton alkuvaiheessa.

Kotoutuslain uudistaminen on ollut vireillä aktiivisesti vuodesta 2021 alkaen ja uuden lain on tarkoitus astua voimaan samanaikaisesti TE-palveluja koskevan uudistuksen kanssa vuonna 2025. Uuden lain tavoitteena on mm:

- Vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumista. Erityisesti maahanmuuttajanaisten kiinnittyminen yhteiskuntaan tukisi lasten ja koko perheen hyvinvointia ja kotoutumista.
- Edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.
- Selkeyttää eri toimijoiden vastuuta, vahvistaa monialaista yhteistyötä sekä järjestöjen ja työnantajien kanssa tehtävää yhteistyötä sekä päivittää kotoutuslakia vastaamaan viranomaistehtävien siirtojen aiheuttamiin muutostarpeisiin

Ukrainan sota on lisännyt maahan saapuvien pakolaisten määrää, mutta taloudelliset ja sosiaaliset kokonaisvaikutukset eivät ole vielä arvioitavissa. Valtion kompensatiot päättyvät tämänhetkisen tiedon mukaan maaliskuun lopussa. Kompensaation määrä on mukana hallinnon määrärahoissa.

Kunnanvaltuusto ja hallitus

Kunnan johtamistoiminnan tarkoituksena on saada kunnan organisaatio ja muu yhteisö toimimaan siten, että kunnan strategia, valitut päämäärät sekä valtuustotason tavoitteet kullekin vuodelle toteutuvat.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa.

Vaalit

Sisältää keskusvaalilautakunnan, äänestysalueen vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan menot. Maaliskuuhuhtikuussa 2023 järjestetään eduskuntavaalit.

Tarkastustoiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella kunnanvaltuuston päätettävät kunnan hallinnon ja talouden tarkastamista koskevat asiat sekä arvioida toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen perustuen tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHTT Taina Törrönen. Tarkastuslautakunnan sihteeripalvelut hankitaan myös BDO Auditor Oy:ltä.

Asiointipiste

Asiointipisteestä on saatavana Joroisissa kunnan lisäksi Kelan, työ- ja elinkeinotoimiston ja poliisin palveluja. Asiointipiste on kirjastolla, jossa sen aukioloajat ovat klo 9–12, mutta palvelua on saatavissa supistetummin myös muina aikoina kirjaston henkilökunnalta.

Tyhy-toiminta

Tavoitteena on, että toimintaohjeet työhyvinvoinnin lisäämiseksi ovat käytössä ja ovat tutut koko organisaatiolle.

Tyhy-toimintaan on varattu yhteensä n. 18 000 €, josta n. 13 500 € käytetään henkilökunnan liikunta- ja kulttuurietuun (100 €/hlö/vuosi). Loput pyritään käyttämään yhteisten tilaisuuksien järjestämiseen.

Jakamattomat eläkekulut

Koostuvat kunnan olemassa olevista eläkevastuista, joiden määrään ei voi vaikuttaa.

Ay- ja työsuojelutoiminta

Ay- ja työsuojelutoimen asiat käsitellään kunnan yhteistyötoimikunnassa, joka kokoontuu vuodessa kulloinkin tarpeellisen määrän asioiden käsittelemiseksi.

Maahanmuuttopalvelut

Kunnan kotouttamisohjelma edistää kotouttamista ja monialaista yhteistyötä. Maahanmuuttajia tuetaan kiinnittymään uuteen yhteiskuntaan maahanmuuton alkuvaiheessa.

Vastuhenkilö: Maahanmuutto- ja työllisyyskoordinaattori

Joukko- ja palveluliikenne

Joukkoliikenteen tavoitteena on kuntalaisten liikkumismahdollisuuksien parantaminen. Joukkoliikenteen kustannuksiin sisältyvät menot osuuksista Ely:n maksamiin linja-autovuoroihin. Palveluliikenteen kustannuksiin sisältyy palveluauto Palin kustannus. Palveluauto toimii sekä kutsuliikenteenä että vakiintuneilla viikoittaisilla reiteillä. Toiminta on kunnan kustannettavaa. Liikennöitsijä vähentää lipputulot kunnan maksuosuudesta.

Vastuhenkilö: Rakennuttamis- ja hankintapäällikkö

3.1.2 Työllisyyspalvelut

Palvelusuunnitelma:

Työllisyyspalvelut

Tavoitteena on tarjota nuorille ja pitkäaikaistyöttömille mahdollisuuksia työllistymiseen ja työelämään esim. työpaja- ja palkkatukitoiminnan kautta.

Vastuhenkilö: Maahanmuutto- ja työllisyyskoordinaattori

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00015200 Työllisyyspalvelut	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	154 284	124 450	81 700	82 517	83 343
Toimintakulut	-399 361	-382 412	-378 375	-387 790	-397 443
Toimintakate	-245 077	-257 962	-296 675	-305 273	-314 100
poistot ja arvonalentumiset	-2 068	-2 068	-2 068		
TK:n yli/alijäämä	-247 145	-260 030	-298 743	-305 273	-314 100

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit
Pyritään lisäämään kunnan palkkatukityöllistämistä ja siten vahvistamaan pitkäaikaistyöttömien työllistymistä avoimille työmarkkinoille	Aktiivinen yhteistyö TE-palvelujen kanssa	Palkkatuella palkattujen määrä
Kuntouttava työtoiminta palvelee organisaatiomuutoksesta huolimatta edelleen kuntaa ja kuntalaisia	Toiminnan suunnittelu ja kehittäminen yhteistyössä HVA:n kanssa	Asiakasmäärät Toteutunut palvelu

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Palkkatuella ei saada rekrytoitua riittävästi työttömiä työnhakijoita, aktivointimallista huolimatta
- Henkilöstöresurssien riittävyys

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Panostamalla nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen edistetään kuntalaisten ja erityisesti nuorten hyvinvointia ja ehkäistään syrjäytymistä. Työllisyysenhoidossa kiinnitetään huomioita työllistämistoimien oikea-aikaisuuteen, sekä jatkopoluttamiseen kohti avoimia työmarkkinoita.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu on 1.1.2023 Pohjois-Savon Hyvinvointialueella. Tällöin yksi työpajaohjaaja ja esihenkilö siirtyy HVA:n palvelukseen. Kunta tarjoaa kuitenkin kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille toimintaa kunnan työpajassa ja mahdollisissa muissa kunnan yksiköissä. Toimintaan tarvittava määräraha tulee varata mm. kalustoon ja sen kunnossapitoon, tarvikkeisiin jne. Aktivointisuunnitelmat tekee jatkossa Pohjois-Savon hyvinvointialue.

Määrärahat kunnan omaan työllistämistoimintaan on koottu yhden hallinnonalan alle. Yksikkö jakaantuu työpajaan sekä muuhun työllistämiseen. Nuorten työpaja siirtyy 1.1.2023 sivistystoimeen nuorisopalvelujen toimialueeseen. Työllisyysyksikössä on varattu määrärahoja yritysten kesätyöllistämistukeen, kunnan kesätyöllistämiseen sekä palkkatukeen. Palkkatukeen on varattu aiempaa enemmän määrärahaa, tavoitteena työllistää palkkatuella nykyistä useampi henkilö. Tällä toimenpiteellä pyritään vähentämään työmarkkinatuen kuntaosuutta mahdollisuuksien mukaan.

V. 2025 TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. TE2024 uudistuksen valmistelu valtakunnan tasolla etenee ja laki on tarkoitus säätää kevätkaudella 2023 ennen seuraavia eduskuntavaaleja. Työllisyysyksikkö on osaltaan mukana uudistuksen valmistelussa.

3.1.3 Tietohallinto

Palvelusuunnitelma:

Tietohallinnon asiantuntijapalvelut ostetaan Varkauden kaupungilta. Asiantuntijapalvelut kunnan ja kuntakonsernin yhtiöiden käyttämien ohjelmistojen ja laitteiden toiminnasta ja ICT-tukihenkilöpalveluista ja asiantuntijapalveluista. Palvelu sisältää myös tietohallintojohtajan palveluita ja tietosuojavastaavan tehtävät.

Vastuuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

00015300 Tietohallinto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	196 655	184 600	193 700	197 574	201 525
Toimintakulut	-223 335	-184 600	-193 700	-197 574	-201 525
Toimintakate	-26 680		0	0	0

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Servereiltä pilvipalveluksi	Suunnitelman tekeminen	Suunnitelma valmistuu
Tietohallinnon varautuminen	Varautumissuunnitelman testaus	Testaus suoritetaan

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Suurimmat riskit liittyvät mahdollisiin ennalta arvaamattomiin tietojärjestelmähäiriöihin tai laiterikkoihin. Riskien toteutuessa vikojen korjauksista voi aiheutua kustannuksia laitehankintojen ja asentamiskustannusten muodossa. Ukrainan sodan vuoksi riski myös tahallisuudesta tietojärjestelmähäiriöiden aiheuttamisesta on kasvanut.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Joroinen, Juva ja Rantasalmi ovat hankkineet yhteishankintana konesalipalveluita MPY:n hallinnoimasta konesalista. Juva on irtaantunut yhteistyöstä, joten konesalin käyttöä jatkavat Joroinen ja Rantasalmi. Konesalilla on vielä taloudellista käyttöikää jäljellä. Tapauskohtaisesti on jo tarkasteltu ja otettu käyttöön pilvipalveluita. Konesalista irtaantumista ja kokonaan pilvipalveluihin siirtymistä on aloitettava valmistelemaan suunnitelmallisesti.

Vuoden 2022 aikana aloitettiin tietohallintopolitiikan ja ICT varautumissuunnitelman päivitykset. Ne saataneen päätökseen vuoden 2022 aikana. Varautumissuunnitelman toimivuutta on syytä tuoreeltaan testata.

ICT-kustannukset ovat nousseet kaikilla palveluntuottajilla, joilta palveluja hankintaan, n. 5–10 % yleisen maailmantalouden ja toimialan kustannuskehityksen vuoksi. Juvan irtaantuminen MPY:n konesalista aiheuttaa sen kustannusten jakamisen Rantasalmen kanssa, jolla arvioidaan olevan n. 10 000 euron lisäkustannusvaikutus, jota ei ole vielä huomioitu. Tämä on huomioitu aikanaan konesalin päivittämisestä päätettäessä. Merkittävää säästöä saadaan vuonna 2022 toteutetuista valokuidun uudelleen järjestelyistä.

3.1.4 Elinkeinotoimi

Palvelusuunnitelma:

Kunta hankkii ostopalvelusopimukseen perustuen kunnassa oleville yrityksille niiden tarpeiden mukaista neuvontaa sekä hanke- ja kehittämisspalveluja Navitas Kehitys Oy:ltä. Kunnalla on käytössä koko kehitysyhtiön palveluverkon palvelut.

Kunnanvirastolla Navitas Kehitys Oy:n sivutoimipisteessä työskentelevän yritysasiantuntijan ja kehitysyhtiön palvelut ovat saatavissa lähipalveluina.

Elinkeinotoimi tuottaa yritysneuvonnan lisäksi kuntamarkkinointiin liittyviä palveluja yhdessä kunnan osoittaman 0,25 htv:n resurssin (palvelusihteeri) kanssa.

Yritysten perustamisneuvonta ostetaan toistaiseksi voimassa olevalla yhteistyösopimuksella Wäläky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry:ltä.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit
Tehdään aktivoiva elinkeino-ohjelma	Elinkeino-ohjelman valmistelu yhdessä päättäjien ja sidosryhmien kanssa.	Aktivoiva elinkeino-ohjelma.
Laaditaan kehittämissuunnitelma VT5-risteysalueen, lentokentän, sataman ja Kotkatharjun alueelle.	Palkataan hankekoordinaattori sekä hankeassistentti. Tuetaan hanketyötä yhdessä ohjausryhmän kanssa.	Kehittämissuunnitelman valmistuminen vuoden 2023 aikana.
Lentopaikkayhtiön toiminnan käynnistyminen	Kunnan, Varkauden lentokerhon, Varkauden Siviili-ilmailusäätiön ja Varkauden kaupungin yhteistyö.	Toimiva osakeyhtiö.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Henkilöstö- ja aikaresurssin riittävyys. Perustyön lisäksi aikaresurssia vie Navitas Kehityksen kautta tulevat mahdolliset hanketyöt ja muu osallisuus. Markkinointi- ja kehitystyön lisäksi aikaa toivoisi jäävän enemmän yritysten ja yrittäjien tapaamiseen ja heidän toimintojen kehittämiseen.

Elinkeinotoimen osalta merkittäviä taloudellisia riskejä kunnan kannalta ei ole.

Yritysten kannalta elinvoiman lisääntymisen keskeisenä riskinä ovat mm. nopeasti nouseva inflaatio (erityisesti polttoaine, sekä raaka-aineet), voimakas korkojen nousu sekä työvoimapula.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00015400 Elinkeinoyksikkö	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	127	520	150 000		
Toimintakulut	-339 058	-420 643	-619 627	-274 398	-280 348
Toimintakate	-338 931	-420 123	-469 627	-274 398	-280 348
poistot ja arvonalentumiset	-1 603	-1 482	-2 938	-2 938	-2 938
TK:n yli/alijäämä	-340 534	-421 605	-472 565	-277 336	-283 286

Matkailu

Matkailun kehittämisestä ja edistämisestä vastaa Visit Joroinen ry.

Kunta osallistuu Visit Joroinen ry:n perusrahoituksen turvaamiseen. Rahoituksen tasosta päättää kunnanvaltuusto kunnan vuosittaisen talousarvion yhteydessä. Matkailuun liittyvien erillisten hankkeiden kuntarahoitusosuuksista päättää kunnanhallitus. Kunta toimii matkailutoimintaa edistävänä mahdollistajana tonttien, kaavoituksen ja infran osalta.

Kunnan matkailuneuvonnan ja -infon palvelut ovat digitaalisesti saatavilla Liikenneasema Jari-Pekassa sijaitsevassa infopisteessä. Vilkkaimpien matkailukausien ajaksi palkataan opiskelijoita infopisteen oppaiksi.

Kunta on osakkaana 19 % omistusosuudella Bomila Resort Oy:ssä, joka on hakenut ELY-keskukselta hankerahoitusta majoitusinvestointeihin Kotkatharjun alueelle.

Kuntamarkkinointi

Kunta viestii, markkinoi ja tiedottaa sähköisissä kanavissa digitalisaation tuomia mahdollisuuksia hyödyntäen. Markkinoinnin tavoitteena on lisätä ja vahvistaa niin kuntalaisten, kuin ulkopaikkakuntalaistenkin myönteistä tietoisuutta ja käsitystä Joroisten kunnasta.

Elinkeinoelämän kehittäminen

Elinkeinotoimi toimii aktiivisena tiedonhankkijana ja sen edelleen välittäjänä elinkeinoelämän suuntaan. Yritysasiantuntija tekee yritys kohtaista kehittämistyötä työpanoksellaan ja hanketoiminnan avulla. Elinkeinotoimi kanavoi Navitas Yrityspalveluilla olevaa erityisosaamista joroislaisten yritysten käyttöön.

Kunta edistää koulun, yritysten ja oppilaiden välistä yhteistyötä TET harjoittelun ja Kesäyrittäjyys/Nuori Yrittäjyys -kampanjan avulla.

Elinkeinotoimen hankkeet

Hankkeisiin osallistumisesta päättää kunnanhallitus tai kunnanjohtaja toimivaltansa puitteissa.

Elinkeinotoimen avustukset

Kunnan myöntämät avustukset edellyttävät voimassa olevaa yhteistyösopimusta ja niistä päättää kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai yritysasiintuntija toimivaltansa puitteissa.

Saavutettavuus

Kunta osallistuu aktiivisesti viitosväylän kehittämiseen.

3.1.5 Konsernipalvelut

Palvelusuunnitelma:

Konsernipalvelut tuottavat kunnan koko organisaatiolle kirjanpito-, palkanlaskenta- ja muut laskentatoimen palvelut, oikeudelliset palvelut sekä hallinnollisia isännöintipalveluja. Lisäksi tulosalue hallinnoi kunnan omistamia kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä sekä asuntoja yhteistyössä teknisen toimen ja isännöintipalvelut Iston (ostopalvelu) kanssa.

Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00015500 Konsernipalvelut	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	604 952	490 347	362 909	370 698	378 676
Toimintakulut	-633 678	-537 334	-419 934	-431 015	-442 395
Toimintakate	-28 726	-46 987	-57 025	-60 317	-63 719
poistot ja arvonalentumiset	-212 384	-12 558	-1 139	-1 139	-1 139
TK:n yli/alijäämä	-241 110	-59 545	-58 164	-61 456	-64 858

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Raporttien ja TP rakennemuutos	Päivitetään rakenne ja sisältö	3 raporttia ja TP valmistuvat
Konserniyhtiöiden kirjanpidon uudistaminen	Käyttöön otetaan uudet kirjanpito- ja isännöinnin ohjelmistot	Ohjelmistot ovat käytössä
Koy Kunnantalon purkaminen	Valmistellaan Koy:n purkaminen	Suunnitelma Koy:n purkamiseksi

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Henkilöstö- ja aikaresurssin riittävyys perustyöhön ja muutosten läpivientiin sekä poikkeustilanteissa.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Tulosalueen työ on pääosaltaan määräaikapaineista. Yksikön henkilöstöresurssi on niukka. Toimintojen kehittämiseksi ja henkilökunnan kouluttautumiselle on haastava löytää aikaa, kun osan ajasta perustehtäviäkin voidaan joutua ajoittain tekemään ylityönä.

Konsernipalveluiden kustannukset vähenevät yleisestä kustannuskehityksestä huolimatta n. 0,21 milj. € tilinpäätökseen 2021 verrattuna. Pääsiallinen syy on se, että tulosalueen kuluihin ei enää sisälly Koy Honkauraan vuonna 2021 yhtiöitettyjen asuntojen kuluja. Samalla niiden vuokratulojen poistuminen vähentää toimintatuottoja. Vuonna 2022 oli noin puoli vuotta 3 palkanlaskijaa, kun nyt palkanlaskentaan käytetään 1,5 htv.

Soteuudistuksen vuoksi muutettiin talousarvion- ja taloussuunnitelmien rakennetta ja sisältöä. Tästä seuraa, että myös ¼- raportti (1-3kk), ½-raportti (1-6kk), 3/3-raportti (1-9kk) ja tilinpäätös on muutettava vastaamaan talousarviota. Konserniyhtiöissä otetaan vuoden vaihteessa käyttöön Fivaldi -kirjanpito-ohjelma. Käyttöön ottoon on varattava henkilöstöresurssia. Kunnantaloa hallinnoi Koy Joroisten Kunnantalo. Samalla kun rakennuksen purkamisen valmistelu aloitetaan, on aloitettava myös yhtiön purkamisen valmistelu.

3.1.6 Maaseutuhallinto

Palvelusuunnitelma:

Maaseutuhallinto hoitaa maaseutuhallinnon tehtävät Joroisten, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien alueella. Asiakaspalvelupisteet toimivat kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa.

Vastuhenkilö: Maaseutupäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00015600 Maaseutuhallinto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintakulut	-47 988	-51 431	-40 085	-40 887	-41 705
Toimintakate	-47 988	-51 431	-40 085	-40 887	-41 705

TP2021 ja TA2022 tiedot sisältävät maaseutu- ja lomatoimen toimialan luvut. Luvut sisältävät karjataloustukia TP2021: 9 540 € ja TA2022: 10 813 €, TA2023 alkaen tuki on siirretty elinkeinoyksikköön.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Uuden ohjelmakauden tukiehtojen tunteminen	Valtakunnallisesti suunnitellut viljelijäkoulutukset, joita toteutetaan yhteistyössä Elyn ja yt-alueiden kanssa; viljelijäkoulutuksia myös kuntakohtaisesti	Teams-koulutuksia valtakunnallisen suunnitelman mukaisesti ja joka yt-alueen kunnassa vähintään yksi viljelijöiden lähikoulutus, tiedotusta sähköpostitse ja paikallislehtien artikkeleilla

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Viljelijätukihallinnossa tapahtuu vuonna 2023 merkittäviä muutoksia niin viljelijöiden kuin hallinnonkin osalta. Hallinnossa osa entisistä tehtävistä jää pois ja tilalle tulee uusia tehtäviä, joiden määrä ja ajoittuminen on vielä avoin kaikille. Epävarmuustekijöistä huolimatta henkilöstö on suunniteltu pidettävän vuoden 2022 tasolla. Vuonna 2021 Rantasalmen yhteistoiminta-alue oli maan 2. tehokkain (mittarina tukihallinnon kustannukset / tukea hakenut tila), mikä oli ennen kaikkea vähäisen henkilöstömäärän ansiota. Vuodelle 2023 aiheuttaa epävarmuutta hallinnon tiukka aikataulu omaksua merkittävät muutokset maataloustukiehdossa, ja välittää sen jälkeen riittävästi oikeaa tietoa viljelijöille. Viljelijöille on tärkeää omaksua tukiehtojen ja toimintatapojen muutokset, joita ovat mm. jatkuva satelliittivalvonta, vipumobiilin mahdollistama vuoropuhelu hallinnon kanssa sekä koko kasvukauden kestävä muutosmahdollisuus. Maatilojen elinvoimaisuuteen vaikuttaa erityisen paljon myös maailmanpolitiikan tilanne, joka on vuonna 2022 näyttäytynyt erittäin korkeina viljelykustannuksina (lannoitteet, polttoaineet, sähkö, rehut) ja osittain jopa saatavuusongelmana (lannoitteet).

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Vuoden 2023 alusta noudatettavat uudet tukiehdot tuovat merkittäviä muutoksia maataloustukihallinnon järjestelmään. Muutosta on kuvattu EU-ajan suurimmaksi. Osa valvonnasta korvautuu hallinnon ja viljelijän välisellä vuoropuhelulla, jossa viljelijällä on mahdollisuus muuttaa tukihakemusta koko kasvukauden ajan ilman sanktioita. Vuoropuhelua hoidetaan muun muassa uudella vipumobiili-sovelluksella. Uusien tukiehtojen ja teknisen osaamisen varmistamisella tuetaan alueen maatilojen elinvoimaa.

3.2 SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimen tulosalueet ovat sivistystoimen hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, hyvinvointi, kirjasto ja vapaa sivistystyö.

00030010 SIVISTYSTOIMIALA	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	971 567	775 993	466 360	471 026	475 738
Toimintakulut	-9 118 856	-9 427 461	-9 651 643	-9 859 689	-10 117 473
Toimintakate	-8 147 288	-8 651 468	-9 185 283	-9 388 663	-9 641 735
poistot ja arvonalentumiset	-19 167	-16 761	-1 459	-1 459	-1 459
TK:n yli/alijäämä	-8 166 456	-8 668 229	-9 186 742	-9 390 122	-9 643 194

Perustelut:

Sivistystoimen organisaatio on rakennettu vastaamaan tulevan hyvinvointi- ja sivistyskunnan vaateisiin. Varhaiskasvatusta, perusopetusta ja lukiokoulutusta järjestetään ja kehitetään oppimisen, kasvamisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Vapaata sivistystyötä, kirjastotoimea ja hyvinvointitoimea järjestetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Talous

Sivistystoimen toimialan toimintakate heikkenee noin 1 milj. € vertailuvuoteen 2021 verrattuna. Toimintakulut kasvavat n. 0,5 milj. € ja samanaikaisesti tuotot vähenevät suunnilleen saman määrän, n. 0,5 milj. €.

Toimintakulut

Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna ovat 6,71 %, 372 000 €. Kasvua selittää palkkojen nousu 1,9 % vuonna 2022 ja sen päälle varattu 3 % talousarviossa 2022, 274 000 €. Lisäkustannuksia syntyy uudesta valmistavan opetuksen osuudesta (varhaiskasvatus 40 000 € ja perusopetus 72 000 €), sivistystoimen alle siirtyvästä nuorten työpajasta 40 000 € sekä ehkäisevästä päihdetyöstä 43 000 €. Henkilöstökuluja vähentää Rantasalmen kirjaston irtaantuminen 113 000 €. Henkilöstökuluja vähentää myös perusopetuksen 1 htv vähennys perusopetuksen järjestämissuunnitelman mukaisesti.

Sivistystoimen kunnansisäiset vuokrat korottuvat 13,6 %, 174 000 €. Vuokrakorotukset johtuvat energian hinnan korotuksista. Rantasalmen kirjaston irtaantumisesta aiheutuvalla tilojen vähentymisellä ja vähäisemmällä väistötilojen käytöllä tavoitellaan 55 000 € säästöä vuokratuloissa. Koulukuljetusten kustannukset nousevat 8,1 %, 35 000 €. Myös tämä kustannuskehitys johtuu korkeasta energian hinnasta. Myös aineiden ja tarvikkeiden hankintoihin varataan talousarvion laadintaohjeen mukainen inflaatiokorotus, 46 000 €.

Toiminnantuotot

Toimintatuotot puolittuvat. Muutos johtuu Juvan ja Rantasalmien kirjastojen irtaantumisesta (329 000 €), lukion opiskelijamäärän vähenemisestä (63 000 €) sekä varhaiskasvatuksen myynnin ja maksutuottojen vähenemisestä (110 000 €).

3.2.1 Sivistystoimen hallinto

Palvelusuunnitelma:

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on toimialaan kuuluvien palveluiden järjestäminen ja kehittäminen sekä hyvien edellytysten luominen tehtävien hoitamiseen.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

003001 Sivistystoimen hallinto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot			150	152	154
Toimintakulut			-183 253	-188 354	-193 597
Toimintakate			-183 103	-188 202	-193 443

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Edistetään henkilöstön työhyvinvointia yksikkökohtaisilla työhyvinvointisuunnitelmilla sekä huomioidaan henkilöstön osaamisen kehittyminen vastuualueiden koulutussuunnitelmilla.	Yksiköissä toteutetaan työhyvinvointikyselyt syksyn 2022 aikana ja vastuualueilla tuotetaan koulutussuunnitelmat.	Sairauspoissaolojen määrä. Työhyvinvointikyselyn tulokset.
Varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle laadukas lapsen ja nuoren kasvu- ja koulupolku.	Tarkastellaan mm. kasvu- ja koulupolun nivelvaiheita, luodaan/päivitetään nivelvaiheisiin toimintamallit.	Seurataan nivelvaiheiden onnistumista ja tarpeen mukaan nivelvaihemallia muokataan.
Kuntalaisten palvelut tuotetaan eri-ikäisille lähellä ja laadukkaasti	Vastuualueilla määritellään, mitä on laadukas palvelu kuntalaisen näkökulmasta. Pyritään toteuttamaan määritelmän mukaista palvelua.	Vastuualueittain sopivissa kohdin tehdyt kyselyt.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Talousarviovuotta 2023 saattaa haastaa monihäiriötilanne mm. valmistavan opetuksen laajuus, valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvät lapset ja nuoret, varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys maahantulon näkökulmasta sekä henkilöstön resilienssi. Taloudellisesta näkökulmasta riskejä ovat valmistavan opetuksen tarve ja laajuus, varhaiskasvatuspaikkojen ja tilojen tarpeen kasvu, henkilöstön kuormittuminen monihäiriötilanteen ja yleisen työnkuormittavuuden vuoksi sekä useiden palveluiden järjestäminen yksittäisten työntekijöiden voimin.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Työhyvinvointikyselyjen tulokset toimivat työhyvinvointisuunnitelmien lähtökohtina. Koulutussuunnitelmat valmistellaan perustuen yksiköistä nousseisiin tarpeisiin.

Sivistystoimen tehtäviä on varjostanut jo usean vuoden ajan erilaiset häiriötilanteet. Sivistystoimen palvelut tuotetaan kevyellä hallinnolla. Osa yksiköistä toimii yhden tai kahden työntekijän voimin. Tämä on selkeä riski palveluiden tuottamisessa. Taloudelliset riskit voivat ilmentyä sekä uusrekrytoinneissa että sijaisten palkkaamisen näkökulmasta.

3.2.2 Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuksen tehtävänä Joroisissa on tuottaa hyvälaatuista, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaa varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastaavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa, perhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana.

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00030501 Varhaiskasvatus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	288 062	185 194	178 030	179 811	181 610
Toimintakulut	-2 508 945	-2 630 003	-2 710 616	-2 783 301	-2 857 972
Toimintakate	-2 220 883	-2 444 809	-2 532 586	-2 603 490	-2 676 362
poistot ja arvonalentumiset	-3 722	-2 481			
TK:n yli/alijäämä	-2 224 605	-2 447 290	-2 532 586	-2 603 490	-2 676 362

Erittely:

003010 Kirkonkylän päiväkotitoiminta	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	115 313	89 200	90 000	90 900	91 809
Toimintakulut	-1 148 142	-1 225 240	-1 207 698	-1 240 273	-1 273 744
Toimintakate	-1 032 829	-1 136 040	-1 117 698	-1 149 373	-1 181 935
poistot ja arvonalentumiset	-3 722	-2 481			
TK:n yli/alijäämä	-1 036 551	-1 138 521	-1 117 698	-1 149 373	-1 181 935
003011 Kuvansin päiväkotitoiminta	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	90 302	68 222	48 700	49 187	49 679
Toimintakulut	-791 498	-896 211	-948 699	-974 349	-1 000 706
Toimintakate	-701 196	-827 989	-899 999	-925 162	-951 027
003020 Perhepäivähoito	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	36 629	20 500	15 500	15 655	15 812
Toimintakulut	-316 618	-295 255	-308 578	-317 148	-325 959
Toimintakate	-279 989	-274 755	-293 078	-301 493	-310 147
003030 Avoin varhaiskasvatustoiminta	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot		150	150	152	154
Toimintakulut	-52 658	-59 889	-74 110	-76 273	-78 497
Toimintakate	-52 658	-59 739	-73 960	-76 121	-78 343
003040 Lasten kotihoidontuki	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintakulut	-119 496	-136 117	-120 136	-122 539	-124 990
Toimintakate	-119 496	-136 117	-120 136	-122 539	-124 990
003041 Muu lasten päivähoito	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintakulut	-21 866	-10 169	-21 795	-22 231	-22 675
Toimintakate	-21 866	-10 169	-21 795	-22 231	-22 675
00030550 Varhaiskasvatuksen hankkeet	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	34 769		23 680	23 917	24 156
Toimintakulut	-47 519		-29 600	-30 488	-31 401
Toimintakate	-12 750		-5 920	-6 571	-7 245
003970 Varhaiskasvatuksen toimistohenkilöstö	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	11 048	7 122			
Toimintakulut	-11 148	-7 122			
Toimintakate	-100		0	0	0

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Varhaiskasvatuspäällikkö tekee tukeen liittyvän hallintopäätöksen kuukauden sisällä siitä, kun huoltajien kanssa on keskusteltu lapsen tuen tarpeesta.	Hyvä ennakointi ja yhteistyö ryhmän henkilöstön ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan välillä	Huoltajien kanssa käydystä keskustelusta varhaiskasvatuspäällikön tekemään hallintopäätökseen käytetty aika.
Lapset puheeksi-keskustelusta muotoutuu toimiva työkalu varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja perheiden yhteisen ymmärryksen lisäämiseksi. Lapset puheeksi –keskusteluja käytäisiin kaikkien varhaiskasvatuksen perheiden kanssa.	Lapset puheeksi-keskustelua tarjotaan jokaiselle perheelle. Henkilökunta ja huoltajat arvioivat LP-keskusteluja ja niistä lapselle ja perheelle koituvaa hyötyä kirjallisesti syksyllä 2023.	Käytyjen LP-keskustelujen määrä/varhaiskasvatuksessa oleva perhe
Jokaisessa varhaiskasvatuksen tiimissä on syys- ja kevätkaudella yksi tyhyiltapäivä ja jokaisessa yksikössä yksi tyhyilta.	Tyhy-iltapäivät ja -illat suunnitellaan hyvissä ajoin ja niiden toteutuminen varmistetaan hankkimalla tarvittaessa lisähenkilökuntaa iltapäivän ajaksi. Henkilökunta arvioi kirjallisesti tyhy-toiminnan vaikutuksia työhyvinvointiin.	Toteutuneet tyhyiltapäivät ja –illat. Kyselyn tuloksien läpikäyminen ja niistä keskusteleminen tiimeissä ja koko työyksikön palaverissa.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle ovat henkilöstön vaihtuvuus, lasten ja perheiden lisääntyneen tuen tarve, pätevien sijaisten heikko saatavuus, turvallisten- ja terveellisten varhaiskasvatustilojen puute sekä valitsevan maailmantilanteen tuomat yllättävät muutokset esim. lasten määrässä.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Laadullisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää joka yksikössä pysyvää, varhaiskasvatussuunnitelman sisäistänyt henkilöstöä, jolla on aikaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa. Yhdessä varhaiskasvatusryhmässä saa olla korkeintaan kolme kasvattajaa vastaava määrä lapsia. Jos päiväkodissa on yksi tai useampia erityisen tai tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon joko lasten tai henkilökunnan lukumäärässä. Suhdeluvusta ei saa poiketa edes henkilöstön äkillisissä ja yllättävissä poissaolotilanteissa (1.8.2021). Kunnassa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt.

Joroisten kunta on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Esiopetuksessa työskentelevillä opettajilla tulee olla esiopetuspätevyys.

Varhaiskasvatuspaikkoja perhepäivähoidossa (ml. ryhmäperhepäiväkoti) on 20. Vuorohoitoa järjestetään omana toimintana joko Kuvansin päiväkodissa tai kirkonkylällä Päiväkoti Pyrrissä. Yöhoitoa ostetaan mahdollisuuksien mukaan Varkauden kaupungilta.

Heinävesi, Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus muodostavat yhteisen varhaiskasvatuksen palvelualueen siten, että edellä mainittujen kuntien asiakasperheet voivat hakea varhaiskasvatuspalveluja joustavasti kuntarajoista riippumatta. Varhaiskasvatuspaikkoja ostetaan/myydään tarvittaessa myös muilta /muille lähikunnille.

3.2.3 Perusopetus

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tulosalueeseen sisältyvät erityisopetus ja ostettu erityisopetus, APIP-toiminta ja perusopetuksen projektit.

ERITYISOPETUS JA OSTETTU ERITYISOPETUS

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Joroisten kunnassa toimii viisi erityisopettajaa. Kolme heistä toimii lukuvuoden 2022-2023 erityisluokanopettajina ja kaksi laaja-alaisena erityisopettajana. Neljä erityisopettajaa toimii yhtenäiskoulussa ja yksi Kuvansissa. Lisäksi osa koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa sairaanhoitopiireiltä.

APIP – TOIMINTA

Toiminnan tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa.

PERUSOPETUKSEN PROJEKTIT

Perusopetuksen projektien/hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Joroinen on saanut valtion erityisavustusta seuraaviin hankkeisiin: Kerhotoiminnan kehittämiseen, lukutaidon- ja lukemisen kulttuurin edistämiseen yläkoululla, sekä koronan vaikutusten tasoittamiseen. Perusopetuksen hankkeena aloittaa syksyllä uusi kestävän kehityksen hanke "Ympäristöagentit 2030".

Vastuuhenkilöt: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori, vastuopettaja ja Kuvansin koulunjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00031000 Perusopetus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	237 076	196 456	199 286	201 279	203 291
Toimintakulut	-4 659 148	-4 798 382	-5 008 699	-5 138 914	-5 272 621
Toimintakate	-4 422 071	-4 601 926	-4 809 413	-4 937 635	-5 069 330
poistot ja arvonalentumiset	-13 986	-12 821			
TK:n yli/alijäämä	-4 436 058	-4 614 747	-4 809 413	-4 937 635	-5 069 330

Erittelyt:

003100 Joroinen/ostettu erityisopetus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintakulut	-23 872	-25 453			
Toimintakate	-21 577	-20 453	0	0	0
003111 Joroisten erityisopetus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintakulut	-355 909	-344 268	-405 790	-417 721	-430 005
Toimintakate	-355 909	-344 268	-405 790	-417 721	-430 005
003210 Yleisopetuksen kotikuntakorvaukset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	32 724	34 180	66 950	67 620	68 296
Toimintakulut	-213 076	-148 798	-89 283	-91 070	-92 892
Toimintakate	-180 352	-114 618	-22 333	-23 450	-24 596
003215 Kuvansin alakoulu	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	2 502	2 906	2 610	2 636	2 662
Toimintakulut	-1 024 347	-1 039 255	-1 062 118	-1 088 498	-1 115 557
Toimintakate	-1 021 844	-1 036 349	-1 059 508	-1 085 862	-1 112 895
poistot ja arvonalentumiset	-13 986	-12 821			
TK:n yli/alijäämä	-1 035 831	-1 049 170	-1 059 508	-1 085 862	-1 112 895
003219 LSL:n per. sijoitett.opp.perusopetus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	7 685	5 500	7 000	7 070	7 140
Toimintakulut	-5 684	-7 013	-12 000	-12 240	-12 485
Toimintakate	2 001	-1 513	-5 000	-5 170	-5 345
003220 Yhtenäiskoulu	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	10 500	8 100	7 100	7 171	7 243
Toimintakulut	-2 768 580	-2 989 078	-3 222 900	-3 306 767	-3 392 890
Toimintakate	-2 758 080	-2 980 978	-3 215 800	-3 299 596	-3 385 647
003311 Jo kirkonkylän ip-toiminta	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	12 000	10 600	13 000	13 130	13 261
Toimintakulut	-36 485	-45 301	-52 142	-53 592	-55 081
Toimintakate	-24 485	-34 701	-39 142	-40 462	-41 820
003312 Kuvansin ip-toiminta	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	9 350	7 000	7 000	7 070	7 141
Toimintakulut	-25 713	-27 593	-28 068	-28 832	-29 617
Toimintakate	-16 363	-20 593	-21 068	-21 762	-22 476
00031500 Perusopetuksen projektit	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	160 020	123 170	95 626	96 582	97 548
Toimintakulut	-205 481	-156 610	-116 340	-119 735	-123 226
Toimintakate	-45 460	-33 440	-20 714	-23 153	-25 678
003451 Sairaalaopetus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintakulut		-15 013	-20 058	-20 459	-20 868
Toimintakate	0	-15 013	-20 058	-20 459	-20 868

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Yhteisöllisyyden lisääminen kouluyhteisössä	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Oppilaiden osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Kartoitetaan oppilaiden toiveita kyselyn avulla	Toteutuneet tapahtumat, retket ja tilaisuudet. Lukuvuosiarviointi sekä oppilaskyselyjen analysointi ja tarvittavat toimenpiteet.
Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittäminen; oppilaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen	Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää syys- ja kevätkaudella yksi tyhyiltapäivä ja yksi tyhyilta.	Toteutuneet tyhyiltapäivät ja –illat. Työhyvinvointikyselyn läpikäyminen ja sen tuloksista keskusteleminen tiimeissä ja koko työyhteisön palavereissa.
Kestävä kehityksen huomioiminen koulun arjessa	Perusopetukseen laaditun ympäristökäsikirjan toimeenpano. Ympäristöagentit 2030-hankkeen toteuttaminen.	Lukuvuosiarviointi sekä lukuvuoden aikana järjestettävät MOK-oppimiskokonaisuudet

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Koronan tms. aiheuttamat haasteet, erilaiset rajoitteet voivat edelleen haitata normaalia työskentelyä. Lisäksi Venäjän sodan aiheuttama pakolaisuus sekä globaalit vaikutukset.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Perusopetuksen talousarviossa on huomioitu Joroisten kunnan perus- ja lukio-opetuksen järjestämissuunnitelma vuosille 2020–2025. Talousarviovuonna opetusryhmiä yhdistetään Kuvansin koulussa ja kirkonkylän Yhtenäiskoulussa. Kummassakin koulussa luokkien yhdistämiset vaikuttavat kahden henkilötyövuoden vähenemiseen. Yhtenäiskoulussa lukuvuoden 2023–2024 aloittaa kaksi 7. vuosiluokan luokkaa. Luokkien yhdistämiset vaikuttavat noin - 50 000 € vuoden 2023 talousarvioon. Täysipainoisesti talousvaikutus noin -115 000 € syntyy vuoden 2024 aikana.

3.2.4 Lukio-opetus

Palvelusuunnitelma:

Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Lukio järjestää yrittäjäkasvatusta ja tarjoaa urheilulinjoja.

Vastuhenkilö: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori ja vastuopettaja

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00032000 Lukio-opetus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	69 194	42 752	5 700	5 757	5 815
Toimintakulut	-823 226	-844 634	-771 864	-792 536	-813 776
Toimintakate	-754 031	-801 882	-766 164	-786 779	-807 961

Erittelyt:

003511 Joroisten lukio	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	3 386	5 508	5 700	5 757	5 815
Toimintakulut	-747 902	-807 128	-771 864	-792 536	-813 776
Toimintakate	-744 516	-801 620	-766 164	-786 779	-807 961
00032200 Lukion hankkeet	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	65 808	37 244			
Toimintakulut	-75 323	-37 506			
Toimintakate	-9 515	-262	0	0	0

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Lukion näkyvyyden kasvattaminen	Tuotetaan materiaalia paikallislehtiin, sosiaalisiin medioihin ja kanaviin. Pyritään tekemään paremmin lukion toimintaa näkyväksi myös yhtenäiskoulun puolella ja erilaisissa tapahtumissa	Esimerkiksi toteutetut tapahtumat, erilaiset artikkelit yms. paikallisissa julkaisuissa. Sosiaalisen median mittaaminen/tavoitettavuus.
Henkisen hyvinvoinnin lisääminen	Toteutetaan yhdessä oppilaskunnan kanssa erilaisia tempauksia, tapahtumia ja tarvittaessa koulutusta, joiden avulla parannetaan henkistä hyvinvointia lukiossa	Oppilaskunta toteuttaa alkuvuodesta kyselyn opiskelijoiden joukossa, kartoittaen opiskelijoiden tarpeita. Vastaavanlainen kysely toteutetaan henkilökunnan parissa.
Henkilöstön hyvinvoinnin kehittäminen.	Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää syys- ja kevätkaudella yksi tyhyiltapäivä ja yksi tyhyilta. Työhyvinvointikysely	Toteutuneet tyhyiltapäivät ja –illat. Työhyvinvointikyselyn läpikäyminen ja sen tuloksista keskusteleminen tiimeissä ja koko työyhteisön palaverissa.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Koronan tms. aiheuttamat haasteet, erilaiset rajoitteet voivat edelleen haitata normaalia työskentelyä. Lisäksi Venäjän sodan aiheuttama pakolaisuus sekä globaalit vaikutukset.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Yrittäjyyskasvatuksen osalta jatketaan yhteistyötä XAMK:n kanssa samalla toteutetaan korkeakoulu yhteistyön vaatimuksia, Oman Osuuskunnan sekä paikallisen yrittäjäjärjestön sekä yrittäjien kanssa. Osuuskunta Eihveliä esitellään myös yhdeksannen luokan oppilaille ja kerrotaan sen tarjoamista mahdollisuuksista. Uuden lukion opintosuunnitelman myötä toimintaa kehitetään yrittäjyyskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Urheilulinjojen kohdalla jatketaan aktiivista markkinointia, varsinkin oman yläkoulun oppilaiden osalta. Pyritään järjestämään koululiikuntaliiton frisbeegolf -kilpailut Joroisissa ja siirretään lajiosaamista myös yhtenäiskoulun puolelle. Tavoitteena on tarjota mahdollisuuksien mukaan myös frisbeegolf -kerhoja yläkoulussa, salibandyn kohdalla tämä toiminta on jo toimivaa. Mikäli urheiluakatemiaan mahtuu, voidaan 9-luokkalaisia ottaa mukaan akatemiatoimintaan.

Lukiossa on aloittanut viisi kansainvälistä opiskelijaa. Tarkoituksen on jatkaa yhteistyötä FinestFuturen kanssa, jolloin opiskelijoita tulisi jatkossa lisää vuosittain. Heille pitää löytyä S2 opetusta sekä asunnot.

3.2.5 Hyvinvointi

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntatoimen, nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajan, kulttuuritoimen ja museon. Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa. Nuorten työpaja siirtyy 1.1.2023 työllisyysyksiköstä nuorisotoimeen ja ehkäisevä päihdetyö sosiaalitoimesta sivistystoimeen.

Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestämään asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluja.

Joroisten hyvinvointikertomus ja –suunnitelma linjaavat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisestä vuosille 2021 - 2025 kokoamalla yhteen kunnan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tiedot, vertaa niitä verrokkikuntiin ja linjaa hyvinvointivajeista HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021 - 2025:

- Päihteiden käytön ehkäisy
- Turvallisuuden vahvistaminen
- Terveellisten elämäntapojen edistäminen
- Osallisuuden vahvistaminen

Kunnille otetaan vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, HYTE-kerroin.

Vastuhenkilö: Hyvinvointipäällikkö

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00035500 Hyvinvointi	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	43 518	41 931	79 317	80 111	80 913
Toimintakulut	-406 546	-428 692	-536 761	-505 873	-518 287
Toimintakate	-363 028	-386 761	-457 444	-425 762	-437 374
poistot ja arvonalentumiset	-1 459	-1 459	-1 459	-1 459	-1 459
TK:n yli/alijäämä	-364 487	-388 220	-458 903	-427 221	-438 833

Erittelyt:

003711 Joroisten liikuntapalvelut	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	10 993	11 540	11 583	11 699	11 816
Toimintakulut	-201 075	-207 676	-193 366	-197 813	-202 366
Toimintakate	-190 082	-196 136	-181 783	-186 114	-190 550
003811 Joroisten nuorisopalvelut	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	581	66	376	380	384
Toimintakulut	-100 484	-102 378	-145 711	-105 454	-108 273
Toimintakate	-99 903	-102 312	-145 335	-105 074	-107 889
003814 Nuorten työpaja	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot			37 000	37 370	37 744
Toimintakulut			-77 926	-79 887	-81 895
Toimintakate	0		-40 926	-42 517	-44 151
003848 Etsivä nuorisotyö	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	31 605	30 128	30 057	30 358	30 662

Toimintakulut	-38 852	-43 174	-43 626	-44 861	-46 130
Toimintakate	-7 247	-13 046	-13 569	-14 503	-15 468
003911 Joroisten yleinen kulttuuritoimi	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	240	97	201	203	205
Toimintakulut	-31 227	-36 196	-38 319	-39 281	-40 267
Toimintakate	-30 987	-36 099	-38 118	-39 078	-40 062
003912 Joroisten museo	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	100	100	100	101	102
Toimintakulut	-18 998	-18 403	-19 177	-19 568	-19 967
Toimintakate	-18 898	-18 303	-19 077	-19 467	-19 865
poistot ja arvonalentumiset	-1 459	-1 459	-1 459	-1 459	-1 459
TK:n yli/alijäämä	-20 357	-19 762	-20 536	-20 926	-21 324
003935 Kylien elinvoiman kehitt. ja yhteisöll.	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintakulut	-15 573	-20 865	-18 636	-19 009	-19 389
Toimintakate	-15 573	-20 865	-18 636	-19 009	-19 389

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.	Järjestetään monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohde- ja ikäryhmät huomioon ottaen. Annetaan liikuntaneuvontaa. Tuetaan kolmannen sektorin tuottamia harrastusmahdollisuuksia.	Ohjattujen ryhmien ja osallistujien määrä. ILOLLA-hanke yhdessä liikuntatoimen kanssa. Myönnettyjen avustusten määrä.
Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita ja tilatoimintaa lähipalveluna. Etsivä nuorisotyöntekijä tavoittaa jokaisen nuoren, joka hänelle on ilmoitettu. Nuorten työpaja auttaa pajalla olevia nuoria löytämään kunkin elämäntilanteeseen sopivan ratkaisun yksilöllisen ohjauksen avulla.	Nuorisotila- ja nuorisovaltuustotoiminta. PARent-tilastointijärjestelmä. PARty-tilastointijärjestelmä.
Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Järjestetään kulttuuritoimintaa, ylläpidetään kulttuuriperintöä ja kehitetään kyliä.	Kulttuuritoiminta. Museon toiminta. Kylien toiminta.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä päihdetyö siirtyvät sivistystoimen alle, jolloin riskinä voi olla se, että kunnalla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa toimintaa. Joroisten työpajalle on myönnetty valtionapukelpoisuus 1.11.2021 lukien, mutta uuden toiminnan myötä valtionapukelpoisuus arvioidaan uudelleen.

3.2.6 Kirjasto

Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa sekä osallistumaan savolaisen verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen, keskiössä savolainen kirjastoasiakkuus. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista ja kunnan strategia ja niiden mukaiset tavoitteet.

Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00034000 Kirjastotoimi	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	333 717	309 660	3 877	3 916	3 955
Toimintakulut	-617 883	-615 341	-333 197	-341 313	-349 634
Toimintakate	-284 166	-305 681	-329 320	-337 397	-345 679

Erittelyt:

003611 Joroisten kirjasto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	4 984	4 995	3 877	3 916	3 955
Toimintakulut	-254 936	-268 448	-287 930	-295 141	-302 539
Toimintakate	-249 952	-263 453	-284 053	-291 225	-298 584
003612 Juvan kirjasto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	1 884				
Toimintakulut	-1 884				
Toimintakate	0		0	0	0
003613 Rantasalmen kirjasto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	222 521	221 155			
Toimintakulut	-222 521	-221 155			
Toimintakate	0		0	0	0
003614 Kirjastoauto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	78 669	83 510			
Toimintakulut	-116 845	-125 738	-45 267	-46 172	-47 095
Toimintakate	-38 176	-42 228	-45 267	-46 172	-47 095
00034200 Kirjastotoimen projektit	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	25 658				
Toimintakulut	-21 697				
Toimintakate	3 962		0	0	0

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Kulttuuritapahtumat ja muut tapahtumat lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Järjestetään tapahtumia yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa sekä kehitetään edelleen omatoimisen toiminnan malleja.	Kirjastossa järjestettävien tapahtumien määrä. Osallistujien määrä.
Asukkaiden monipuolisen lukutaidon tukeminen. Monipuolinen lukutaito on keskeinen edellytys aktiivisen kansalaisuuden toteutumiseksi.	Kirjasto opastaa tieto- ja viestintäteknologian käytössä. Henkilöstö osaamisen ylläpito	Digituen asiakaskäyntien määrä

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Kirjaston asiakaspalveluaika on haavoittuvainen nykyisellä henkilöstömäärällä.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Yhden henkilön yllättävä työloma saattaa lyhentää asiakaspalveluaikaa huomattavasti. Henkilöstön työaika ei saata riittää osaamisen ylläpitoon tarvittaviin koulutuksiin.

3.2.7 Vapaa sivistystyö

Palvelusuunnitelma:

Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Leppävirran, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaa sivistystyön koulutus (kansalaisopisto), taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä (musiikkiopisto, musiikkileikkikoulu ja tanssikoulu) ja taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä (tanssikoulu, kuvataidekoulu, käsityökoulu, taideleikkikoulu ja musiikkikoulu).

Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-alueita on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

003651 Kansalaisopisto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintakulut	-103 108	-110 409	-107 253	-109 398	-111 586
Toimintakate	-103 108	-110 409	-107 253	-109 398	-111 586

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja näin edistää kuntalaisten hyvinvointia.	Kansalaisopisto tarjoaa musiikkia, kädentaitoja, kuvataiteita, tanssia, liikuntaa, kieliä, teatteria, kirjallisuutta, kotitaloutta, tieto- ja viestintäteknologiaa sekä muuta koulutusta. Taiteen perusopetus on suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille.	Joroislaisten osallistujien lukumäärä

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Käyttäjäkunta vähenee kunnan ikärakenteen ja väestötappion myötä, jolloin osallistujia on vähemmän.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Käyttäjien taloudellinen tilanne, jolloin osallistujia on vähemmän. Kustannustason nousu tuo haasteita.

3.3 TEKNINEN TOIMI

Teknisen toimen tulosalueet ovat teknisen toimen hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu, kuntatekniikka, kiinteistö- ja ruokapalvelut, maa- ja metsätilat, rakennusvalvonta, teknisen toimen projektit ja vesihuoltolaitos.

00042010 TEKNINEN TOIMIALA	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	4 454 450	4 173 003	4 482 652	4 517 945	4 553 586
Toimintakulut	-4 593 503	-4 491 966	-4 412 001	-4 511 112	-4 612 468
Toimintakate/Jäämä	-139 053	-318 963	70 651	6 833	-58 882
Poistot ja arvonalentumiset	-998 312	-992 087	-974 523	-974 523	-974 523
Tilikauden tulos	-1 137 364	-1 311 050	-903 872	-967 690	-1 033 405
Varausten ja rahastojen muutokset	36 708				
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 100 657	-1 311 050	-903 872	-967 690	-1 033 405

Yleistä

Teknisen toimen talousarviossa huomioon otettavat merkittävimmät muutokset liittyvät hyvinvointialueen toiminnan aloittamiseen ensi vuoden alusta. Tähän liittyvät muutokset ovat pelastustoimen siirtyminen pois kunnalta, ympäristöterveydenhuollon (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) siirtyminen teknisen toimen talousarvioon, terveysaseman puhtauspalveluiden siirtyminen pois tekniseltä toimelta sekä hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen vuokrahintojen muutokset. Yksityisteiden avustukset eivät jatkossa ole oma sitova tasonsa, vaan avustukset siirretään kuntatekniikan alle.

Energian sekä muiden kustannusten yleinen nousu vaikuttaa erityisesti kiinteistökustannuksia nostavasti. On lohdullista, että v. 2023 alusta alkava uusi Sansian kilpailuttama sähkösopimus suojaa kuntaa tämän hetken näkymien mukaan pahimmalta kustannusnousulta.

Muilta osin teknisen toimen toiminnoissa ei tapahdu oleellisia muutoksia vuonna 2023.

Talous

Teknisen toimen toimintakate ilman vesihuoltolaitosta on 70 000 € positiivinen kun se talousarviossa 2022 oli n. 319 000 € negatiivinen. Poistojen pysyessä kutakuinkin edellisvuosien tasolla, myös tulos paranee vastaavasti ollen n. 904 000 € alijäämäinen. Vesihuoltolaitoksen tulos painuu hieman negatiiviseksi (-2000 €) johtuen vesitornin peruskorjauksen lisäyksestä poistoihin, sähkönhinnan noususta sekä maltillisesta 2,5 %:n taksojen korotuksesta.

Toimintakulut

Toimintakulujen kasvu johtuu pääasiassa lämmityksen (+107 000 €) ja sähkön (+261 000 €) hintojen noususta sekä ympäristöterveydenhuollon kustannuksista n. 175 000 €. Toimintakuluja laskevat pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle n. 460 000 €, terveysaseman puhtauspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle n. 257 000 €.

Toimintatuotot

Teknisen toimen toimintatuotot kasvavat erityisesti kahdesta syystä. Hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen pääomavuokrat laskettuna asiasta annetun asetuksen mukaan ovat n. 297 000 € suuremmat kuin tähän saakka käytössä ollut SOTE-pääomavuokramalli. Lisäksi tekninen toimi laskuttaa kohonneet energiakulut sisäisissä vuokrissa kunnan muilta toimialoilta.

3.3.1 Teknisen toimen hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu

Palvelusuunnitelma:

Teknisen toimen hallinnon ja yhdyskuntasuunnittelun alle sijoittuu useita eri palveluyksiköitä. Näitä ovat tekninen hallinto, yhdyskuntasuunnittelu, haja-asutusalueen vesihuolto ja ympäristönsuojelu. Uutena palvelualueena v. 2023 alusta on ympäristöterveydenhuolto, joka koostuu terveystalvonnasta sekä eläinlääkinnästä.

TEKNINEN HALLINTO

Tekniseen hallintoon sisältyvät teknisen lautakunnan toiminta sekä toimialajohto. Tekninen lautakunta käyttää hallintosäännön mukaista ratkaisovaltaa palvelusuunnitelman toteuttamiseksi. Toimialahallinto johtaa, koordinoi ja kehittää teknistä toimialaa sekä tuottaa tietoa ja ratkaisumalleja päätöksentekoon.

YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on luoda maankäytölliset valmiudet asumisen ja elinkeinotoiminnan sijoittumiseksi ja kehittymiseksi kunnassa. Yhdyskuntasuunnittelun keskeiset menetelmät ovat yleiskaavoitus ja asemakaavoitus sekä muiden maankäyttöä palvelevien suunnitelmien laatiminen.

HAJA-ASUTUSALUEEN VESIHUOLTO

Joroisten kunnan vesihuoltolaitoksen pumpaamaa käyttövettä toimitetaan lähes koko kunnan alueelle. Vedenjakelusta taajamien ulkopuolella huolehtivat vesiosuuskunnat. Kunnan vesihuoltolaitoksella ei ole viemäriverkostoa haja-asutusalueella. Kunta voi tukea vesiosuuskuntia esim. vedensaannin turvaamiseen liittyvissä hankkeissa tai yksityishenkilöitä heidän liittyessään vesijohtoverkoston enintään talousarvioon varatulla summalla.

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Keski-Savon ympäristötoimen yksikkö toimii Keski-Savon ympäristölautakunnan alaisuudessa ja yksikön isäntäkuntana toimii Leppävirta. Keski-Savon ympäristötoimi huomioi itse kuntien hankkeet ja tavoitteet.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Keski-Savon ympäristötoimen yksikkö toimii Keski-Savon ympäristölautakunnan alaisuudessa ja yksikön isäntäkuntana toimii Leppävirta. Keski-Savon ympäristötoimi huomioi itse kuntien terveystalvonnasta ja eläinlääkintähuollon hankkeet ja tavoitteet.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha- ja valtuuston nähtävällä tasolla:

00042050 Hallinto- ja yhdyskuntasuunnittelu	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	11 099	14 000	10 000	10 100	10 201
Toimintakulut	-630 311	-730 159	-448 456	-458 966	-469 729
Toimintakate/Jäämä	-619 211	-716 159	-438 456	-448 866	-459 528

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Lentokenttään tukeutuvien toimintojen sijoittumista alueelle edistetään kaavoituksellisin keinoin (Kuntastrategia 4.2.6)	Laaditaan React-Eu hankkeen ”Joroinen – vihreän teknologian ja kestävä matkailun edelläkävijä” yhteydessä alustavaa maankäytön suunnittelua lentokentän lähialueella.	Kaavoitus on vireillä v. 2023 lopulla.
Keski-Savon ympäristötoimen ympäristönsuojelun hankkeiden toteuttaminen	Toimenpiteet määritelty Keski-Savon ympäristölautakunnan talousarviossa 2023.	Keski-Savon ympäristölautakunnan toteuman raportointi jäsenkunnille.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Keskeisin toiminnallinen riski on henkilöriski (tekninen johtaja). Teknisen johtajan sijaisjärjestely on saatava toimivaksi v. 2023 alusta. Merkittäviä taloudellisia riskejä ei ole.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Lentokenttäalueen maankäytön suunnittelu ja kehittyminen mahdollistavat uutta tuottavaa yritystoimintaa, työpaikkoja ja verotuloja alueelle.

Henkilöriski korostuu toimialoilla/viroissa, joissa yhdellä viranhaltijalla on merkittävän paljon ja monialaisia vastuita.

3.3.2 Kuntatekniikka

Palvelusuunnitelma:

Tulosalueeseen kuuluvat liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, liikuntapaikat, venepaikat, jätehuolto sekä uutena yksityistieavustukset. Osa palveluista tuotetaan itse ja osa hankitaan ostopalveluina. Liikenneväylien kuntoa sekä hoidon tasoa tarkkaillaan jatkuvasti ja havaittuihin ongelmiin reagoidaan nopeasti.

LIIKENNEVÄYLÄT

Yksikön tehtävänä on hoitaa ja kehittää kunnan hoidossa olevaa tie- ja katuverkkoa. Kaavateiden kunnossapidosta huolehditaan urakoitsijoiden avulla. Katuverkkoa on yhteensä 45 km ja kevyen liikenteen väyliä 9 km.

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Yksikön tehtävänä on pitää kunnan keskeiset ja ympäristökuvan kannalta tärkeät puistot ja yleiset alueet määrärahojen puitteissa hyvässä kunnossa. Puistotöiden työnjohtajana toimii kunnossapitopäällikkö. Käytännön työtä tehdään kausipuistotyöntekijöiden sekä kesätyöntekijöiden voimin. Puistoja hoidetaan suunnitelmallisesti. Rakennettuja puistoja on n. 3 ha ja muiden hoidettavien alueiden pinta-ala on yhteensä n. 10 ha.

LIIKUNTAPAIKAT

Liikuntapaikkojen hoito tehdään omana työnä ja kunnossapito on pääosin ulkoistettu. Urheiluseurat ja liikuntajärjestöt ovat keskeisiä toimijoita käytännön työssä.

VENEPAIKAT

Venepaikkoja on Joroisselän satamassa, Kolpalla, Paron venerannassa, Kirvesniemessä sekä Paavalinkivessä. Venepaikkojen hoito on pääosin teknisen toimen tehtävänä.

JÄTEHUOLTO

Joroisissa jätehuollosta vastaa Keski-Savon jätehuolto Llky.

YKSITYISTIET

Yksityisteiden avustusmääräraha siirrettiin kuntatekniikan alle v. 2023 alusta. Yksityisteiden kunnossapitoa ja peruskorjauksia avustetaan vuosittaisen määrärahan puitteissa. Avustettavia tiekilometrejä on n. 250 km.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja yksityistieavustuksissa, muutoin kunnossapitopäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

00042400 Kuntatekniikka	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	78 178	19 218	22 120	22 341	22 564
Toimintakulut	-560 037	-483 616	-661 671	-676 073	-690 791
Toimintakate/Jäämä	-481 859	-464 398	-639 551	-653 732	-668 227
Poistot ja arvonalentumiset	-248 162	-233 491	-233 172	-233 172	-233 172
Tilikauden tulos	-730 021	-697 889	-872 723	-886 904	-901 399
Varausten ja rahastojen muutokset	7 843				
Tilikauden yli-/alijäämä	-722 178	-697 889	-872 723	-886 904	-901 399

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Liikenneväylillä turvallisuutta lisätään näköesteitä poistamalla (Kuntastrategia 4.1.4)	Tienvarsi ja risteysalueiden puuston ja pensaiden raivaukset.	Ilmoitukset vähältä piti - tilanteista risteysalueilla vähenevät.
Puistoalueiden turvallisuuden parantaminen ja viihtyvyyden lisääminen (Kuntastrategia 4.1.4)	Puistoalueiden vanhojen ja vaaralliseksi todettujen puiden poistaminen ja uusien puiden istutus.	Yksityisten tontin omistajien ilmoitukset tontin ja puiston haitallisista rajapuista vähenevät.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Toiminnalliset riskit liittyvät raaka-aineiden, koneiden ja laitteiden sekä niiden varaosien toimitusvaikeuksiin.

Merkittävin taloudellinen riski aiheutuu hintojen, lähinnä polttoaineiden, noususta.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Turvallisuus ja viihtyisyys ovat kuntastrategian mukaisia veto- ja pitovoimatekijöitä.

Toiminnalliset riskit eli erilaiset Venäjän hyökkäyssodasta johtuvat toimitusvaikeudet, voisivat pahimmassa skenaariossa keskeyttää esim. liikenneväylien kunnossapidon.

Taloudellinen riski voi toteutua inflaation yhä pahetessa.

3.3.3 Kiinteistö- ja ruokapalvelut

Palvelusuunnitelma:

Kiinteistö- ja ruokapalveluihin sisältyvät kaikki kunnan omistamiin kiinteistöihin liittyvät tukipalvelut kuten mm. siivous-, talonmies- ja korjaustyöpalvelut, kiinteistöjen muut kulut sekä ruokahuolto.

SIIVOUSPALVELUT

Siivouspalvelut vastaavat Joroisten kunnan hallinnoimien eri kiinteistöjen, kuten esim. koulujen ja päiväkotien siivouspalvelusta sekä käyttäjien erikseen tilaamista palveluista. Riittävän puhtaustason ylläpitäminen auttaa säilyttämään pintamateriaalit hyvässä kunnossa ja sisäilman laadun parempana. Siivouspalveluissa pyritään siihen, että palvelu on tehokasta, joustavaa, luotettavaa, asiakastarpeista ohjautuvaa sekä vuorovaikutteista.

RUOKAPALVELUT

Kirkonkylän koulukeskuksen ja Kuvansin koulun ruokapalvelun tuottaminen eri asiakasryhmille (oppilaat, henkilökunta, päiväkodit, lasten ryhmikset). Ko. keittiöt ovat tuotantokeittäjiä. Tarvittaessa ruokaa valmistetaan myös kesäaikaan varhaiskasvatuksen tarpeisiin.

Ruokapalvelun tavoitteena on tuottaa laadukkaita, terveellisiä, ravitsemussuosittelusten mukaisia sekä kustannustehokkaita ateriapalveluja eri asiakasryhmien tarpeisiin. Kaikki toiminta, aivan ruokalistojen suunnittelusta, raaka-aineiden valinnasta itse toteutukseen tähtää siihen, että ruoka on ravitsevaa ja monipuolista, ruokahalua herättävää ja hyvän makuista.

KUNNOSSAPITOPALVELUT

Kunnan eri toimialojen tarvitsemat kiinteistöjenhoitopalvelut tuotetaan pääosin omana työnä. Toimintaa kehitetään palvelualueilta saatavan palautteen perusteella.

Teknisen toimen henkilöstö tuottaa korjaus- ja rakentamispalveluita kunnan omistamille kiinteistöille. Korjaustyöt tehdään pääsääntöisesti kunnossapitosuunnitelmien perusteella.

KIINTEISTÖT

Kunnan omistama rakennuskanta pidetään hyvässä käyttökunnossa. Tekninen toimi hallinnoi kiinteistöjä yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.

Vastuhenkilöt: Puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö Siivous- ja ruokapalveluissa, muissa kunnossapitopäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

00042510 Kiinteistö- ja ruokapalvelut	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	4 005 947	3 907 985	4 249 932	4 282 898	4 316 188
Toimintakulut	-3 127 952	-2 998 474	-3 129 647	-3 200 193	-3 272 339
Toimintakate/Jäämä	877 995	909 511	1 120 285	1 082 705	1 043 849
Poistot ja arvonalentumiset	-750 150	-758 596	-741 351	-741 351	-741 351
Tilikauden tulos	127 845	150 915	378 934	341 354	302 498
Varausten ja rahastojen muutokset	28 864				
Tilikauden yli-/alijäämä	156 710	150 915	378 934	341 354	302 498

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Ilmastokestävän reseptiikan kehittäminen ruokapalveluissa (Kuntastrategia 4.1.6)	Ruokalistaa kehitetään ja valitaan listalle enemmän ilmastokestäviä ruokia	Ruokalistalle valittujen ilmastokestävien reseptien/ruokien määrä kpl/v
Kiinteistönhoidon ja kunnossapidon palveluiden parantaminen (Kuntastrategia 4.1)	Sähköisen kiinteistönhoidon palvelupyynnön ja huoltokansion käyttöönotto.	Palvelupyynnöt tavoittavat nopeasti kiinteistönhoidon ja huollon reagointi nopeutuu.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Toiminnallisena riskeinä ruokapalveluiden osalta raaka-ainetoimitusten häiriintyminen ja kiinteistöjen osalta sähkön toimituksen epävarmuudet ja sähkökatkot.

Taloudellisesti riskiä aiheuttaa etenkin sähkön, lämmitysöljyn ja kaukolämmön hintojen nousu.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Joroisten kunta on sitoutunut Keski-Savon ilmasto-ohjelmaan ja yksi osa ilmastonmuutoksen torjunnassa on ruokapalveluiden ilmastokestävyys tarkastelu.

Uusi kiinteistönhoidon palvelupyynnöjärjestelmä edistää laajalti käytettynä kiinteistöjen pitkäjänteistä kunnossapitoa.

Kiinteistöjen talousarvioissa on merkittävästi nostettu lämmityksen ja etenkin sähkönkulutuksen menokohtia. Riskinä on, ettei nosto ole riittävä ja hintojen nousu on arviota suurempi.

3.3.4 Maa- ja metsätilat

Palvelusuunnitelma:

Kunnalla on metsätalousmaata n.1100 ha. Metsiä hoidetaan suunnitelmallisesti hyvien metsänhoitosuosituksen mukaisesti pitäen tavoitteena tuottavaa ja moniarvoista metsäomaisuutta. Vuotuiset puunmyyntisuunnitelmat tehdään metsäsuunnitelman perusteella. Metsien hyvää puuntuottokykyä edesautetaan tekemällä metsänhoitotyöt ja kasvatushakkuut oikea aikaisesti. Talousmetsien luonnonhoitoa toteutetaan PEFC-sertifikaatin mukaisesti.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha- ja tulo- ja meno- taulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

00042600 Maa- ja metsätilat	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	293 157	160 900	136 000	137 360	138 734
Toimintakulut	-76 553	-54 135	-42 492	-43 342	-44 209
Toimintakate/Jäämä	216 604	106 765	93 508	94 018	94 525

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Jaotellaan kunnan metsämaat neljään luokkaan v. 2024 laadittavan metsäsuunnitelman valmistelevana työnä (metsätalousmaat, ulkoilun edistämisaluet, taajamametsät ja suojelualueet) (Kuntastrategia 4.3.4).	Tehdään karttatarkastelu kunnan metsäalueista. Osallistetaan kuntalaiset mukaan työhön.	Kuntalaisyksely on suoritettu. Karkea jako alueista on tehty.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Lama voisi aiheuttaa metsätaloustuotteiden kysynnän heikkenemistä, jolloin puukauppatalojen määrä laskisi.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Käytössä oleva metsäsuunnitelma on laadittu v. 2014 kymmenvuotiskaudelle. Uuden suunnitelman maastotyöt on suoritettava v. 2024 kesällä.

3.3.5 Rakennusvalvonta

Palvelusuunnitelma:

Rakennusvalvonnan tehtävänä on käsitellä rakennus- ja toimenpideluvat ja hyväksyä toimenpideilmoitukset sekä suorittaa lupiin liittyvät katselmukset. Rakennusvalvonta valmistele rakentamiseen liittyvien poikkeamislupien lausunnot. Rakennusvalvonta edistää hyvää rakennustapaa, valvoo rakennetun ympäristön tilaa ja rakennusten kunnossapitoa sekä ohjaa rakennustoimintaa kestäväällä tavalla. Rakennustarkastajan sekä rakennusvalvonnan sihteerin tehtävät hankitaan Varkauden kaupungilta.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha- ja tulotaulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

00042760 Rakennusvalvonta	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	66 069	45 900	39 600	39 996	40 396
Toimintakulut	-86 112	-84 322	-80 335	-82 150	-84 004
Toimintakate/Jäämä	-20 043	-38 422	-40 735	-42 154	-43 608

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Keski-Savon yhteinen rakennusvalvontayksikkö aloittaa toimintansa 1.1.2024 (Kuntastrategia 4.6)	Yhteistyö muiden Keski-Savon kuntien kanssa.	Päätös yksikön perustamisesta on tehty kunnanvaltuustossa.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Rakennuslupatulot kattavat taantuman toteutuessa yhä pienemmän osan rakennusvalvonnan menoista. Yhteistyön toteutuminen vaatii osallistuvien kuntien hyväksynnän.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Pääosa rakennusvalvonnan tehtävistä on viranomaistoimintaa. Rakentamisen ohjaaminen ja neuvonta parantaa rakentamisen laatua tuottaen pitkäaikaisia hyötyjä mm. energian säästössä ja rakennusten käyttöiässä. Taloudellinen tilanne vaikuttaa hyvin paljon rakentamisen määrään ja lupatulokertymään.

3.3.6 Teknisen toimen projektit

Palvelusuunnitelma:

Teknisen toimen projekteihin sisältyvät erilaiset määräaikaisten hankkeet ja kustannukset. Vuonna 2023 projekteihin sisältyvät vesienpuhdistuslaitokset, Joroisvirran reitin kalataloudellinen kunnostushanke sekä Kuvansinjoen kunnostuksen suunnittelu. Kalataloudelliset kunnostushankkeet toteutetaan yhteistyössä muiden osallistuvien tahojen kanssa.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha- ja tulotaulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

00042800 Teknisen toimen projektit	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot		25 000	25 000	25 250	25 503
Toimintakulut	-2 524	-32 000	-49 400	-50 388	-51 396
Toimintakate/Jäämä	-2 524	-7 000	-24 400	-25 138	-25 893

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Toinen kalataloudellinen kunnostushanke etenee toteutusavustukseen ja päätökseen saakka. (Kuntastrategia 5 a ja f).	Edistetään yhteistyötä osallisten kesken.	Hankkeelle on saatu myönteinen avustuspäätös ja toimivaltaisen kunnan toimielimen toteuttamispäätös.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Hankerahoitusta ei saada eivätkä hankkeet toteudu.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Vesistöjen tilan parantaminen toteuttaa Vuoksen vesistöalueen vesienhoitosuunnitelmaa. Hanketta ei voida toteuttaa ilman valtiolta/EU:lta saatavaa avustusta.

3.3.7 Vesihuoltolaitos

Palvelusuunnitelma:

Vesi- ja viemärilaitos vastaa laadukkaan käyttöveden tuottamisesta asiakkailleen sekä huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistamisesta ympäristölupaehtojen mukaisesti. Vesihuoltolaitoksen omaisuuden korjausvelkaa pienennetään suunnitelmallisesti suoritettavilla investoinneilla.

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha- ja tulo- ja kulu- taulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

00000002 JOROISTEN VESIHUOLTOLAITOS	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Liikevaihto	669 738	628 278	666 642	673 308	680 043
Liiketoiminnan muut tuotot	5 480	3 900	2 150	2 172	2 194
Materiaalit ja palvelut	-298 014	-262 428	-327 734	-334 288	-340 972
Henkilöstökulut	-141 424	-150 928	-179 562	-184 950	-190 502
Poistot ja arvonalentumiset	-90 421	-89 052	-114 599	-114 599	-113 753
Liiketoiminnan muut kulut	-15 218	-8 660	-8 800	-8 976	-9 155
Liike yli-/alijäämä	130 141	121 110	38 097	32 667	27 855
Muut rahoitustuotot	2 885				
Korvaus peruspääomasta	-40 054	-40 054	-40 054	-40 054	-40 054
Muut rahoituskulut	-6				
Rahoitustuotot ja kulut	-37 175	-40 054	-40 054	-40 054	-40 054
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	92 966	81 056	-1 957	-7 387	-12 199
Yli-/alijäämä ennen varauksia	92 966	81 056	-1 957	-7 387	-12 199
Tilikauden yli-/alijäämä	92 966	81 056	-1 957	-7 387	-12 199

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Laaditaan jätevedenpuhdistamoiden strateginen suunnitelma – peruskorjaus vai yhdysviemäri (Kuntastrategia 4.1.1.d)	Laaditaan alustavat suunnitelmat ja kustannusvaihtoehdot eri vaihtoehdoista	Suunnitelmat ja kustannusarviot on laadittu.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Talous- tai jäteveden käsittelyssä tarvittavien kemikaalien toimitusvaikeuksia voi esiintyä. Sähkön säännöstely ja sähkökatkot voivat aiheuttaa toimintaepävarmuuksia mm. automaatiojärjestelmien toimintaan.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Vesihuoltolaitoksen on oltava selvillä merkittävistä tulevista investointitarpeista ja niiden taloudellisista vaikutuksista pitkällä aikavälillä.

Epävakaa turvallisuuspoliittinen sekä taloudellinen tilanne voi aiheuttaa materiaalien ja kemikaalien toimitusvaikeuksia. Sähkötuotannon määrän riittämättömyys voi johtaa sähkön säännöstelyyn.

4. TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma on kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa, kuinka tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Laskelmassa toimintatulot ovat käyttötalouden (vrt. luku 3) tuloja ja toimintamenot ovat käyttötalouden bruttomenoja.

Tuloslaskelma, kunta ja vesilaitos, lyhyt:

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3 183 416	3 179 187	2 750 020	2 699 715	2 716 215
Maksutuotot	241 218	195 600	181 000	182 810	184 639
Tuet ja avustukset	477 461	322 875	441 588	294 506	297 454
Muut toimintatuotot	3 426 454	2 767 629	3 140 205	3 161 965	3 183 937
TOIMINTATUOTOT	7 328 549	6 465 291	6 512 813	6 338 996	6 382 245
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-8 354 211	-8 614 863	-8 308 825	-8 422 967	-8 675 838
Palvelujen ostot	-25 000 491	-24 690 490	-4 698 056	-4 686 178	-4 777 415
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 509 853	-1 553 413	-1 867 100	-1 894 364	-1 928 770
Avustukset	-373 337	-385 120	-649 716	-499 621	-510 385
Muut toimintakulut	-1 955 406	-1 724 536	-1 873 537	-1 867 471	-1 873 689
TOIMINTAKULUT	-37 193 298	-36 968 422	-17 397 234	-17 370 601	-17 766 097
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-29 864 749	-30 503 131	-10 884 421	-11 031 605	-11 383 852
Verotulot	18 813 672	18 452 000	10 232 000	9 667 000	9 764 000
Valtionosuudet	12 947 256	13 668 000	2 803 414	2 800 000	2 800 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	135 582	120 000	60 000	90 000	120 000
Muut rahoitustuotot	410 932	110 000	60 000	80 000	100 000
Korkokulut	-110 125	-109 000	-396 345	-402 764	-420 851
Muut rahoituskulut	-127 624	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Rahoitustuotot ja -kulut	308 765	71 000	-326 345	-282 764	-250 851
VUOSIKATE	2 204 944	1 687 869	1 824 648	1 152 631	929 297
Poistot ja arvonalentumiset	-1 326 871	-1 114 008	-1 096 726	-1 094 658	-1 093 812
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	878 072	573 861	727 922	57 973	-164 515
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos	36 708				
Varausten muutos					
Varausten ja rahastojen muutokset	36 708	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	914 780	573 861	727 922	57 973	-164 515

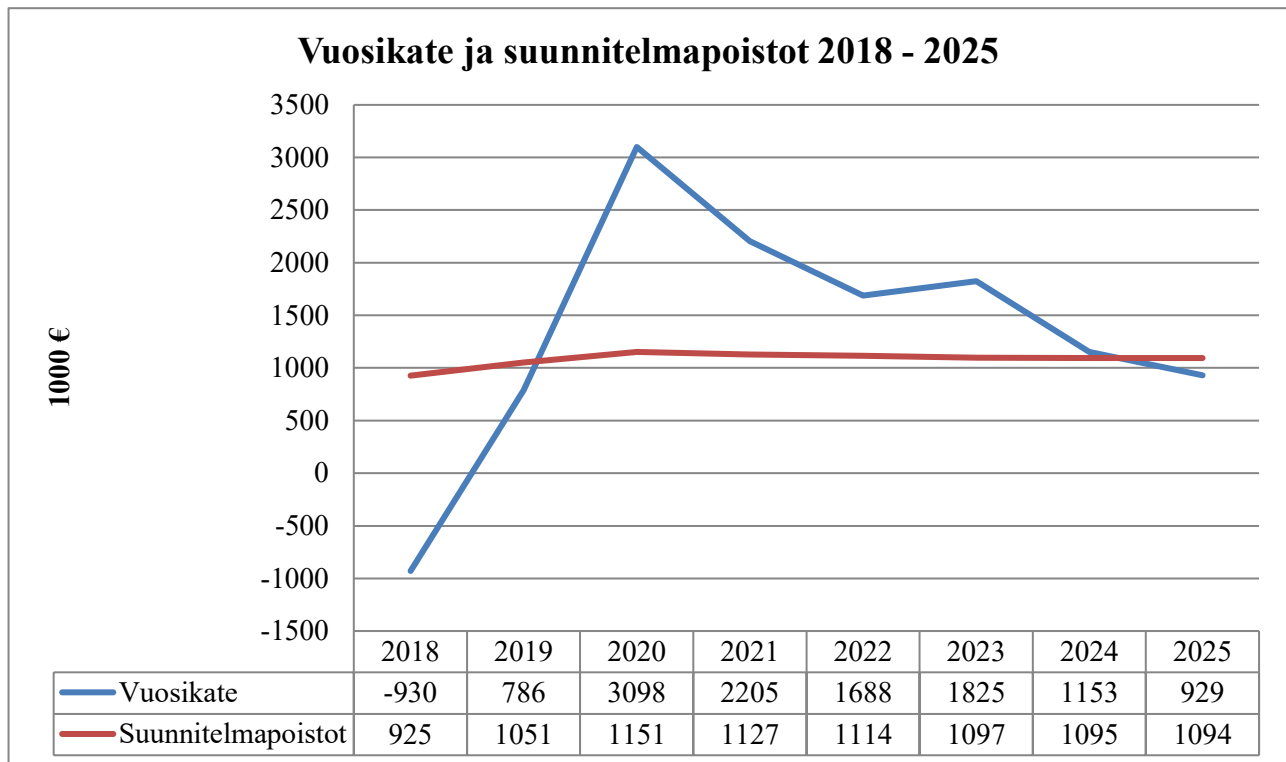
Kuntastrategiassa tai muutoin ei ole asetettu sitovia tunnuslukutavoitteita.

Tulorahoituksen riittävyttä mittaavat tunnusluvut informatiivisesti:

Tunnusluku	Mittari	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tulorahoitus riittävä, vuosikate % poistoista > 100 %	Vuosikate/poistot, %	166	152	166	105	85
Tulorahoitus riittävä, vuosikate/asukas	Vuosikate €/asukas	477	371	408	262	215
Toimintatuotot % toimintakuluista	Toimintatulot/toimintamenot, %	20	17	37	36	36
Kunnallisveron taso	Kunnan tulovero-%	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25
Asukasmäärä vuoden lopussa	Asukasmäärä 31.12.	4624	4544	4473	4401	4330

Väestönkehitys tiedot ovat suunnitelmakaudella 2023–2025 Pohjois-Savon liiton tuottaman viimeisimmän väestöennusteen mukaisia.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Se ilmoittaa, riittävätkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Suunnitelman mukaisten poistojen, jotka tehdään käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista, määrä on talousarviossa arviotsummana.

Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetotaulukko (brutto):

	Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa		
YLEISHALLINNON TOIMIALA	2 817 494	895 009
Keskushallinto	1 165 773	106 700
Työllisyyden hoito	378 375	81 700
Tietohallinto	193 700	193 700
Elinkeinoyksikkö	619 627	150 000
Konserniyksikkö	419 934	362 909
Maaseutuhallinto	40 085	
SIVISTYSTOIMIALA	9 651 643	466 360
Sivistystoimen hallinto	183 253	150
Varhaiskasvatus	2 710 616	178 030
Perusopetus	5 008 699	199 286
Lukio-opetus	771 864	5 700
Kirjastotoimi	333 197	3 877
Vapaa sivistystyö	107 253	
Hyvinvointi	536 761	79 317
TEKNINEN TOIMIALA	4 412 001	4 482 652
Hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu	448 456	10 000
Kuntatekniikka	661 671	22 120
Kiinteistöpalvelut	3 129 647	4 249 932
Maa- ja metsätilat	42 492	136 000
Rakennusvalvonta	80 335	39 600
Teknisen toimen projektit	49 400	25 000
VESIHUOLTOLAITOS	516 096	668 792
YHTEENSÄ	17 397 234	6 512 813
Tuloslaskelmaosa		
Verotulot		10 232 000
Valtionosuudet		2 803 414
Korkotulot		60 000
Muut rahoitustulot		60 000
Korkokulut	396 345	
Muut rahoituskulut	50 000	
Satunnaiset erät		
Investointiosa		
Elinvoimaa, kasvua ja työllisyyttä edistävät hankkeet	500 000	80 000
Palvelutuotanto	340 000	24 000
Kuntatekniikka	310 000	
Konsernipalvelut	180 000	60 000
Vesihuoltolaitos	130 000	
YHTEENSÄ	1 460 000	164 000
Rahoitusosa		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 526 294	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 497 646	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA	21 332 227	21 332 227

5. INVESTOINNIT

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Investointimenona budjetoidaan pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineellisten ja aineettomienhyödykkeiden hankintamenot sekä toimialasijoitukset osakkeiden ja -osuuksien hankintamenoihin.

Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot Hankeryhmille. Hankeryhmät on ryhmitelty tehtävittäin. Hankeryhmä on valtuustoon nähden sitova taso.

Kunnalla ja vesilaitoksella ei ole merkittäviä leasingilla tai elinkaarimallilla rahoitettuja investointeja. Niiden vuokratuloja ei siten ole merkittynä investointiosaan (joka olisi virheellistä). Vähäiset leasingvuokratulot esitetään osana käyttötaloutta. Investointiosassa on huomioitu myös kuntakonsernin vastuut ja velvoitteet konsernipalveluiden hankeryhmässä. Tällä kerta Koy Honkauran investointeja on myös elinvoimaa, kasvua, työllisyyttä ja vihreää siirtymää edistävissä hankeryhmässä.

INVESTOINTIESITYKSET TA 2023, TS 2024 - 2025								
Sitovat tasot hankeryhmittäin								
HANKERYHMÄ:		Elinvoimaa, kasvua ja työllisyyttä edistävät hankkeet						
Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Muut kiinteät rakenteet, laitteet	Palvelutuotannon määrän lisäys							
Energiainvestointirahasto (UUSI) *Öljy- ja kaasulämmitysten korvaaminen hiilineutraaleilla lämmitystavoilla sekä energiätehokkuuden parantamistoimet								
*V. 2023 Lentoasema ja palotalo	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x	x	x	80 000	70 000	50 000
Ki Oy Honkauran energiahankkeiden pääomittaminen v. 2023 Kuvansantie-Tehtaantie rivitalot			x	x	x			
Elinvoimaa, kasvua, työllisyyttä ja vihreää siirtymää edist.hank. yhteensä			500 000	450 000	350 000	80 000	70 000	50 000

HANKERYHMÄ:		Palvelutuotanto (sis.tilat, laitteet, kalusto, ohjelmisto jne)						
Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarvot		
			TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Rakennukset								
Hallinto- ja laitosrakennukset								
*Lukion peruskorjaus (v. 2023 ulko-ovet)	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Koulukskuksen kiinteistöautomaation uusiminen	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi		x				
*Lennonjohtotomin peruskorjaus	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x			24 000		
*Lentoaseman terminaalin ulkomaalaus	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi		x				
*Urheilutalon peruskorjaus (v. 2023 suunnittelu)	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x	x				
*Tahkorannan toimistorak. Lämmitys IVLP	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi		x				
*Opintie 7, paikoitusalueen rakentaminen	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x					
*Koulukskuksen ruokalan uudet kalusteet	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi		x				
*Terveysaseman peruskorjauksia	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Pyöräkatokset Kirkonkylän ja Kuvansin kouluille	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x					
	<i>Yhteensä</i>					24 000	0	0
Tehdas- ja tuotantorakennukset								
Kohdentamattomat toimitilakiinteistöjen rakennusinv.	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*v. 2023 Alufer Oy								
	<i>Yhteensä</i>					0	0	0
Palvelutuotanto yhteensä			340 000	305 000	295 000	24 000	0	0
HANKERYHMÄ		Kuntatekniikka (sis. Liikenneväylät, puistot ja muut yleiset alueet sekä liikuntapaikat)						
Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarvot		
			TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Liikuntapaikat								
*Kuvansin kaukalo	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi		x				
*Kuvansi Paavalinkiven uimaranta	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi	x					
*ulkopelialusta, koulukskuksen	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi	x					
*Pakettiauto, liikuntapaikkojen hoito	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi	x					
	<i>Yhteensä</i>					0	0	0
Puistot								
*Torialueen kehittäminen	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi			x			
*Kuvansin leikkipuisto Pikku Huimaa	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x					
	<i>Yhteensä</i>					0	0	0
Kadut								
*Tuohilahdientien-Kolpantien asfaltointi	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi		x				
*Tuohilahdientien-Kolpantien katuväläistys	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi		x				
*Mansikkatien peruskorjaus ja asfaltointi	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi			x			
*Puttitien rakentaminen	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi	x					
*Liikenneturvallisuus- ja estettämyyden parantaminen	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Katu- ja ulkovalaistuksien uusiminen	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Katu- ja ulkovalaistuksien peruskorjaukset	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Valtatien saatto- ja paikoitusalue	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi		x				
*Katu- ja ulkovalaistuksien peruskorjaukset	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
	<i>Yhteensä</i>					0	0	0
Kuntatekniikka yhteensä			310 000	270 000	235 000	0	0	0

TOIMIALA:		Konsernipalvelut (asunnot, yhtiöt)						
Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarvot		
			TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Aineettomat oikeudet								
*Yleinen hankesuunnitteluraha			x	x	x			
Yhteensä						0	0	0
Aineettomat oikeudet								
Muut aineettomat oikeudet								
* Lentopaikkayhtiön peruspääoma			x	x	x			
*Arkiston digitointihanke			x					
Yhteensä						0	0	0
Maa- ja vesialueet								
Maa- ja vesialueiden hankinta			x	x	x			
Tuloarvot								
<i>Omaisuuksien myynti</i>								
*Loma-asuntotontit						20 000	20 000	20 000
*Asuintontit						40 000	40 000	40 000
Yhteensä						60 000	60 000	60 000
Rakennukset								
<i>Asuinrakennukset</i>								
Yhteensä						0	0	0
Konsernipalvelut yhteensä			180 000	80 000	80 000	60 000	60 000	60 000
Joroisten kunta yhteensä			1 330 000	1 105 000	960 000	164 000	130 000	110 000
Josta energiainvestointirahasto			500 000	450 000	350 000			
TOIMIALA:		VESIHUOLTOLAITOS						
Hankeryhmä/hanke	(Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarvot		
			TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kiinteät rakenteet ja laitteet								
<i>Maa- ja vesirakenteet</i>								
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet								
*Vesihuoltolaitoksen automatiikan ja kaukovalvonnan u			x					
*Jäteveden puhdistamoiden strategiasuunnittelu			x	x	x			
Yhteensä						0	0	0
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraukset								
*Vesi- ja viemäriinlinjojen rakentaminen ja peruskorjaus			x	x	x			
*Joroinen-Varkaus yhdyks vesijohdon paineenkorotusaset				x				
*jätevesipumppaamon uusiminen			x					
Yhteensä						0	0	0
Vesihuoltolaitos yhteensä			130 000	200 000	100 000	0	0	0
Kunta ja Vesihuoltolaitos yhteensä			1 460 000	1 305 000	1 060 000	164 000	130 000	110 000
Kunta ja Vesihuoltolaitos netto			1 296 000	1 175 000	950 000			

6. RAHOITUSLASKELMA

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Investoinnit ovat laskelmassa bruttomääräisinä. Erikseen tuloina ovat rahoitusosuudet investointimenoihin, kuten valtionosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot. Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta on yli- tai alijäämäinen.

Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa. Ensimmäisenä välisummana esitetään *toiminnan ja investointien rahavirta*. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

Toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihtomaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset, joita ei talousarviossa ole huomioitu.

Rahoituslaskelma kunta ja vesihuolto:

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
RAHOITUSLASKELMA					
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	2 204 944	1 687 869	1 824 648	1 152 631	929 297
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT					
Pakolliset varaukset	0	0	0	0	0
Myyntivoitot ja -tappiot	-318 589	0	0	0	0
Muut oikaisut	0	0	0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-318 589	0	0	0	0
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 886 354	1 687 869	1 824 648	1 152 631	929 297
INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-1 665 415	-1 655 000	-1 460 000	-1 305 000	-1 060 000
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	13 125	44 000	104 000	70 000	50 000
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TUL					
INVESTOINTIEN VARS.MYYNTITULOT	418 246	60 000	60 000	60 000	60 000
INVESTOINTIEN MYYNTIVOITOT/-TAPPIOT	318 589	0	0	0	0
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TUL	736 835	60 000	60 000	60 000	60 000
INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA	-915 455	-1 551 000	-1 296 000	-1 175 000	-950 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	970 900	136 869	528 648	-22 369	-20 703
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-2 700	0	0	0	0
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	3 470				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	770	0	0	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		2 500 000	1 500 000	2 500 000	2 500 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 602 616	-3 444 732	-3 526 294	-3 471 028	-3 721 028
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	3 000 000	0	0	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-602 616	-944 732	-2 026 294	-971 028	-1 221 028
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUU	20 597				
VAIHTO-OMAISSUUDEN MUUTOS	-9 826				
SAAMISTEN MUUTOS	-589 851				
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	1 396 354				
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	817 276	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	215 429	-944 732	-2 026 294	-971 028	-1 221 028
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 186 329	-807 863	-1 497 646	-993 397	-1 241 731
KASSAVARAT 31.12.	15 315 790				
KASSAVARAT 1.1.	14 129 461				
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 186 329				

Perustelut:

TA 2022 rahavarojen muutos – 807 863 on negatiivinen. Vesilaitoksen investoinnit kokonaisuutena 930 000 euroa on tarkoitus kattaa Vesilaitoksen kassavaroista. Talousarviovuonna 2023 on tarkoitus ottaa pitkäaikaista talousarviolainaa vain 1,5 milj. € ja käyttää kassavaroja noin 1,3 milj. €. Lainojen korot ovat tätä kirjoitettaessa nousemassa normaalitasolle noin 3 % tasolle. Myös taloussuunnitelmavuosina lainanottoa on tarkoitus hillitä ja käyttää tarvittaessa kassavaroja.

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Tunnusluku	Mittari	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tulorahoituksen riittävyys pitkän aikavälin menojen kattamiseen: - lainanhoitokate 1-2, tyydyttävä	Lainanhoitokate >1	0,62	0,51	0,57	0,40	0,33
Lainamäärä < 3000 €/as	Lainamäärä €/as	4 794	4 714	4 336	4 186	3 973
Investointien tulorahoitus %	Investointien tulorahoitus, %	240,9	108,8	140,8	98,1	97,8

Perustelut:

Rahoituksen tunnuslukuja koskien ei ole asetettu sitovia tavoitteita, joten ne ovat informatiivisia. Lainanhoitokate säilyy heikkona, eli tunnusluku on pienempi kuin 1, koko suunnitelmakauden ja heikkenee sen loppua kohden. Kunnan ja vesilaitoksen tulorahoituksen riittävyys pitkän aikavälin menojen kattamiseen on siis heikko.

Lainamäärä < 3000 €/asukas on aikaisemman kuntastrategian mukainen tunnusluku. Se on jätetty jatkuvuuden vuoksi informatiivisena talousarvioon. Lainamäärä per asukas ylittää raja-arvon koko suunnitelmakauden, mutta tavoitteena on, että se vähenee talousarviovuonna 2023.

Investointien tulorahoitus % ylittää 100 % tai on lähellä sitä koko suunnittelukauden. Suunnitellulla investointitasolla ei siten tarvitsisi ottaa uutta lainaa, vaan tulorahoituksen vaikuttaisi riittävän uusien investointien kattamiseen vuoteen 2025 mennessä noin 1 milj. € tasolle laskevilla investointimäärärahoilla.

7. LIITTEET

1. Hanketaulukko

Hankkeet	2021	2022	2023	2024	2025
Rajupusu Leader	35 000	35 000	36 203	36 203	36 203
- Rajupusu Leader, lisärahoituskehyksen kuntaraha 2020					
Itä-Suomen kalatalousr.kehit.ohjelm. 2014 - 2027	500	500	500	500	500
Wäläky Uusyrityskeskus	0	0	0		
Teknoliateollisuus uudistuu	10 000	10 000			
Evästä! Ruokaketjun uudet toimintamallit	800				
Invest and expand in Pohjois-Savo	7 312	2 112	278		
Kestävän kehityksen ilmasto-ohjelma	4 550	475	0		
Maatalousyrittäjän työura muutoksessa hanke	692	613			
Datacenter Huutokoski, markkinointi	0	0			
Varaus uusille hankkeille (Koronaelvytys 2021)	100 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Joroinen Master Plan (vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä)					
Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)			3 435		
Pohjois-Savon Energiaklusteri			1 021		
Kiertotaloudella uutta kasvua Pohjois-Savoon (KiertoKasvu)			4 012		
Teknologiayritysten kehittämishanke TechSavo			2 000	2 000	2 000
Yhteensä	158 854	58 700	57 449	48 703	48 703

2. Avustukset

Avustukset	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Hallintopalvelut					
- yleishallinto	31 661	19 900	3 000	2 295	1 561
- elinkeinoelämän kehittäminen	21 500	59 670	205 416	47 400	50 100
- kuntamarkkinointi	30 500				
- työllisyysyksikkö	10 750	10 500	160 000	163 200	166 464
- lomitustoiminta	9 464	10 800	10 000	10 000	10 000
Sivistyspalvelut					
- lasten kotihoidontuki	119 344	136 000	120 000	122 400	124 848
- koulumatkatuki	200		50	51	52
- liikuntatoimi	18 581	18 000	21 000	21 420	21 848
- nuorisotoimi	1 400	1 800	1 800	1 836	1 873
- kulttuuritoimi	200	450	450	459	468
- kyllien elinvoiman kehittäminen	15 000	18 000	18 000	18 360	18 727
Tekniset ja liiketoimintapalvelut					
- venesatamat					
- haja-asutusalueen vesihuolto	2 500	2 000	2 000	2 040	2 081
- yksityistiet	109 737	108 000	108 000	110 160	112 363
- vesiensuojelu	2 500				
Yhteensä	373 337	385 120	649 716	499 621	510 385